

**Reisjärven kristillinen opisto
Oppivelvollisille suunnatun vapaan
sivistystyön koulutuksen opetussuunnitelma
lukuvuodelle 2021–2022**

1 KOULUTUKSEN TEHTÄVÄ, RAKENNE JA LAAJUUS	4
2 OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET JA PAIKALLINEN OPETUSSUUNNITELMA	7
2.1 Opetussuunnitelman laatiminen	8
2.2 Opetussuunnitelman sisältö	9
3 KOULUTUKSEN TOTEUTTAMINEN	10
3.1 Opiston toiminta-ajatus ja arvoperusta	10
3.2 Oppimiskäsitys	12
3.3 Toimintakulttuuri	13
3.4 Opiskeluympäristö ja työtavat	14
3.5 Yhteistyö eri tahojen kanssa	14
3.5.1 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	15
3.5.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa	15
3.6 Paikallisesti päätettävät asiat	16
4 OPISKELUN OHJAUS JA TUKI	17
4.1 Ohjauksen järjestäminen	18
4.2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma	19
4.3 Opiskeluhuolto [1]	20
4.4 Oppimisen ja opiskelun tuki	21
4.5 Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	21
4.6 Paikallisesti päätettävät asiat	23
5 OPETUKSEN TAVOITTEET JA OPISKELIJAN OSAAMINEN	23
5.1 Opetuksen yleiset tavoitteet	23
5.2 Arjen taidot ja elämänhallinta (6,5 op)	24
5.3 Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot (4,5 op)	25
5.4 Vuorovaikutus- ja viestintätaidot (5 op)	27
5.5 Matemaattiset perustaidot ja ongelmanratkaisutaidot (4 op)	28
5.6 Aktiivinen kansalaisuus (4 op)	29
5.7 Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot (4,5 op)	31
5.8 Linjakohtaiset suuntautumisopinnot 29 op	33
5.8.1 Erityisnuorten oppivelvollisuuskoulutuslinja	33
5.8.2 Käytännön taitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja	38
5.8.3 Luonto- ja erätaitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja	41
5.8.4 Monialaisten opintojen oppivelvollisuuskoulutuslinja	45
5.8.5 Monimediataitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja	48
5.8.6 Sosiaali- ja terveystieteiden oppivelvollisuuskoulutuslinja	52
5.8.7 Teknisten taitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja	57
5.8.8 Yrittäjyystaitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja	62
5.9 Valinnaiset opinnot	65
5.9.1 Kielet	65

5.9.2 Kotitalous	68
5.9.3 Kuvataide	69
5.9.4 Kädentaidot	73
5.9.5 Liikunta	74
5.9.6 Matematiikka	77
5.9.7 Musiikki	78
5.9.8 Muut valinnaiset	80
6 OPPIMISEN JA OSAAMISEN ARVIOINTI	82

1 KOULUTUKSEN TEHTÄVÄ, RAKENNE JA LAAJUUS

Oppivelvollisuuden laajentuessa perusopetuslaissa tarkoitetun perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeen oppivelvollisuutta voi suorittaa myös vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 7 a luvussa tarkoitetussa koulutuksessa enintään yhden vuoden ajan, vaikeasti vammaisille järjestettävässä koulutuksessa kuitenkin kyseisen koulutuksen keston ajan [1]. Oppivelvollisille suunnattua koulutusta saavat järjestää kansanopistojen ylläpitäjät, joille on myönnetty kansanopiston ylläpitämislupa [2].

Koulutuksen tavoitteena on edistää opiskelijan omaehtoista oppimista ja antaa opiskelijalle valmiudet opintojen jatkamiseen perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa. Koulutuksen tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden elämänhallintataitoja ja antaa opiskelijoille valmiuksia itsensä jatkuvaan kehittämiseen [3].

Koulutuksessa vahvistetaan opiskelijan perusvalmiuksia, opiskelu- ja vuorovaikutustaitoja, opetus- ja tiedonalojen kielen hallintaa sekä tieto- ja viestintätaitoja siten, että opiskelijalla on valmiudet suoriutua toisen asteen koulutuksesta. Lisäksi kansanopisto-opintoihin sisältyy valinnaisia suuntautumisopintoja. Kansanopisto-opintojen aikana vahvistetaan nuoren oppimisvalmiuksia, elämänsuunnittelutaitoja, opiskelu- ja työelämätaitoja, tunnistetaan oppimisen vaikeudet, tuetaan nuoren kykyä tehdä tulevaisuutta koskevia suunnitelmia ja autetaan nuorta löytämään motivaationsa. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu luo oppivelvollisuusikäiselle nuorelle opiskelijalle mahdollisuuksia vahvistua ihmisenä, itsenäistyä, oppia oman elämän hallintaa ja sosiaalisia taitoja sekä löytää voimavaroja oman tulevaisuuden suunnitteluun. Opiskelu vahvistaa nuoren itsetuntoa, uskoa omiin kykyihin ja auttaa löytämään omat kiinnostuksen kohteet. Internaattimuotoisuuden mukanaan tuoma kokonaisvaltainen pedagogiikka ja palvelut ovat opetuksen suunnittelun lähtökohtana myös silloin, kun opiskelija ei omasta valinnastaan asu internaatissa.

Koulutuksen tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulunsa päättänyt kansanopiston oppivelvollisuuskoulutuksen suorittanut nuori kykenee siirtymään toiselle asteelle, omaa valmiudet toisen asteen tutkinnon suorittamiseen ja löytää reittinsä työelämään. Kansanopisto oppimisympäristönä vahvistaa nuoren motivaatiota ja tarjoaa nuorelle uusia kiinnostuksen kohteita. Kansanopistossa voi valinnaisten suuntautumisopinnoissa tutustua eri koulutusvaihtoehtoihin. Koulutus tapahtuu kokonaisvaltaisessa ja yhteisöllisessä oppimisympäristössä, jossa vahvistetaan opiskeluvalmiuksia, parannetaan nuoren edellytyksiä jatko-opintoihin ja valmiuksia valita oma koulutusalan. Lisäksi kehitetään opiskelijan elämänhallintataitoja ja osallisuutta. Opintoihin sisältyvät lisäksi opiskelijan tarpeiden mukaan opinto-ohjaus, opiskelijahuollon palvelut sekä ohjattu asuminen.

Opiskelijaksi ottamisesta oppilaitokseen päättää kansanopiston ylläpitäjä. Opiskelijaksi ottamisessa on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Opiskelijaksi voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän. Opiskelijaksi voidaan erityisestä syystä ottaa myös henkilö, jolla kansanopiston ylläpitäjä katsoo muutoin olevan riittävät edellytykset opinnoista suoriutumiseen [4].

Kansanopiston ylläpitäjä päättää mahdollisesti järjestettävistä valinta- tai soveltuvuuskokeista. Kansanopiston ylläpitäjä päättää jatkuvasta hausta ja siihen liittyvistä hakuajoista ja -menettelyistä. Opiskelijavalinnassa voidaan käyttää valtakunnallista hakumenettelyä. Kansanopiston ylläpitäjän tulee antaa opiskelijaksi ottamista koskeva hallintolain 7 luvun mukainen hallintopäätös. [5] Opiskelijan opiskelu-oikeus alkaa kansanopiston ylläpitäjän päättämänä ajankohtana [6]. Koulutuksen voi aloittaa oppilaitoksen kanssa sopien myös kesken lukukauden. Näin voidaan saada opintojen piiriin opintonsa keskeyttäneitä nuoria.

Koulutus on tarkoitettu peruskoulunsa päättäneille nuorille, ja erityisesti heille, jotka eivät löydä opiskelupaikkaa peruskoulun jälkeen tai jotka ovat keskeyttäneet opintonsa toisella asteella. Kansanopisto-opinnot tarjoavat nuorelle mahdollisuuden kasvaa kohti omaa täyttä potentiaaliaan ja luovat pohjaa oppimiselle koko elämän jatkuvana prosessina. Peruskoulunsa päättäneiden nuorten opiskeluvalmiuksia tuetaan kansanopistossa siten, että oppivelvollisuusikäinen nuori löytää oman opiskelutyykinsä ja selkeyttää jatko-opiskelumahdollisuutensa. Kansanopiston opinnoissa voidaan tukea yksilöllisen identiteetin ja minäkuvan kehittymistä. Kansanopisto-opiskelu tarjoaa myös mahdollisuuden opitun ja koetun kriittiseen reflektointiin. Koulutus auttaa nuoria, joiden perustaidot, elämänhallintataidot tai motivaatio eivät ole riittäviä ja nuoria, jotka tarvitsevat lisäohjausta löytääkseen oman alansa.

Koulutuksen kohderyhmiä ovat erityisesti seuraavat:

- nuoret, jotka haluavat parantaa perustaitoja ja opiskeluvalmiuksia;
- nuoret, jotka haluavat selkiyttää tulevaisuuden suunnitelmiaan;
- nuoret, jotka ovat keskeyttäneet ammatillisen koulutuksen tai lukion ja etsivät uutta suuntaa;
- nuoret, jotka tarvitsevat tukea elämänhallintavalmiuksien ja arjen taitojen vahvistamisessa;
- nuoret, jotka tarvitsevat hyvinvointinsa tukemista menestyäkseen toisen asteen opinnoissa;
- nuoret, jotka tarvitsevat oppimisympäristön, jollaista muilla koulutusmuodoilla ei ole tarjolla;
- nuoret, jotka hyötyvät yhteisöllisyydestä ja henkilökohtaisesta tuesta.

Aiemman koulutuksensa keskeyttäneillä on taustalla usein vääräksi koettu alavalinta, koulun ulkopuolisia syitä ja terveydellisiä syitä. Kansanopisto-koulutuksen aikana etsitään opiskelijalle sopivampi opintopolku tai opiskeluympäristö. Kansanopiston koulutuksessa opiskelija voi etsiä uutta suuntaa turvallisesti. Nuori voi kokeilla häntä kiinnostavaa opiskelualaa, saada ohjausta ja asua internaatissa.

Opiskelija voi valita opintoja kansanopiston opintojen ja valinnaisaineiden lisäksi opistojen mahdollisesti tarjoamista lukion ja ammatillisen koulutuksen opinnoista sekä kurkistaa myös korkeakouluopintoihin ja työelämään. Tavoitteena on lisätä nuoren tietämystä toisen asteen opinnoista ja muista tulevaisuuden opiskeluvaihtoehdoista sekä sujuvoittaa niihin siirtymistä. Koulutuksen aikana on hyvä mahdollistaa perusopetuksen arvosanojen korottaminen, mikäli

opiskelijan koulutuspolulla eteneminen sitä edellyttää. Osalla kansanopistoista on perusopetuksen järjestämislupa. Perusopetuksen arvosanojen korottamisessa voidaan tehdä yhteistyötä kunnan tai muun perusopetuksen järjestäjän kanssa.

Koulutus on laajuudeltaan vähintään 34 opiskelijaviikkoa ja koulutus voi kestää enintään yhden vuoden. Koulutuksen kestosta voidaan kuitenkin poiketa, jos kansanopiston ylläpitäjän 4 §:ssä tarkoitetun ylläpitämisluvan pääasiallinen tai osittainen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus. Tällöin suoritus aika määräytyy opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien perusteella. Kansanopiston ylläpitäjä päättää koulutuksen suoritusajasta. Koulutuksen suoritus aika voi olla kuitenkin enintään kolme vuotta [7].

Oppivelvollisille suunnatun kansanopiston järjestämän koulutuksen vähimmäispituus on vapaan sivistystyön lain mukaan 34 opiskelijaviikkoa. Opiskelijaviikoksi katsotaan kansanopistossa sellainen yhden opiskelijan viiden työpäivän pituinen opiskelujakso kansanopistossa, jonka aikana hän on saanut ohjattua opetusta keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä. Tätä lyhyemmät ja pitemmät opiskelujaksot muutetaan opiskelijaviikoiksi jakamalla työpäivien lukumäärä viidellä. Opiskelijaviikolla määritellään ohjatun opetuksen määrä ja se on kansanopiston rahoituksen yksikkö. Opiskelijan osaamisen ja opintojen kokonaislaajuuden kuvaamiseksi opetussuunnitelman perusteissa koulutuksen laajuus ja opiskelijoiden suoritukset kuvataan opintopisteinä, mikä antaa kokonaisvaltaisemman kuvaa osaamisen hankkimiseen käytetystä ajasta huomioiden myös opiskelijan itsenäisen työskentelyn ja tukee siten paremmin osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosesseja.

Yksi opintopiste vastaa opiskelijan noin 27 tunnin keskimääräistä työpanosta. Käytännössä yhden opintopisteen suorittamisen vaatima työmäärä voi vaihdella paljonkin opiskelijan valmiuksien mukaan. Lukuvuoden pituus on 38 viikkoa ja siihen sisältyy kokopäiväisessä koulutuksessa 1600 tuntia opiskelijan opintoihin käytettyä aikaa. Oppivelvollisuusikäisille suunnatun koulutuksen vähimmäispituus on 34 viikkoa. Kun suhteutetaan 38 viikon opintoihin käytettävissä olevaan aika 34 viikkoon, käytettävissä oleva aika opintoihin on 1432 tuntia, joka muunnettuna opintopisteiksi vastaa 53 opintopistettä. Näin ollen oppivelvollisille suunnatun vähintään 34 opiskelijaviikkoa kattavan koulutuksen opintopistemäärä on vähintään 53.

Kansanopiston ylläpitäjä päättää, minkä laajuisina opintojaksoina opinnot tarjotaan opiskelijalle. Kuhunkin näissä opetussuunnitelman perusteissa esiteltyyn osaamiskokonaisuuteen on määritelty vähimmäisopintopistemäärä, jotta osaamiskokonaisuuden arviointi voidaan toteuttaa suhteessa luvussa 5 kuvattuihin arvioinnin kohteisiin. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellään osaamiskokonaisuuksien laajuus siten, että laajuus on kussakin osaamiskokonaisuudessa vähintään alla kuvattu opintopistemäärä ja tarjottavan koulutuksen yhteenlaskettu kokonaislaajuus on vähintään 53 opintopistettä. Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään, missä järjestyksessä opinnot suoritetaan ja miten ne jaetaan opintojaksoihin. Opintopisteytyksessä on pyritty siihen, että opiskelijan opintojen henkilökohtaistaminen on mahdollista toteuttaa joustavasti kunkin opiskelijan valmiudet, tulevaisuuden suunnitelmat ja oppimistarpeet huomioiden.

Koulutuksen osaamiskokonaisuudet ja niiden vähimmäisopintopistemäärät ovat seuraavat:

- Arjen taidot ja elämänhallinta (vähintään 4 opintopistettä);
- Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot (vähintään 4 opintopistettä);
- Vuorovaikutus- ja viestintätaidot (vähintään 4 opintopistettä);
- Matemaattiset perustaidot ja ongelmanratkaisutaidot (vähintään 4 opintopistettä);
- Aktiivinen kansalaisuus (vähintään 4 opintopistettä);
- Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot (vähintään 4 opintopistettä);
- Valinnaiset suuntautumisopinnot.

Reisjärven kristillinen opisto tarjoaa oppivelvollisille suunnattua vapaan sivistystyön koulutusta kahdeksalla linjalla, jotka ovat

- *Erytisnuorten oppivelvollisuuskoulutuslinja;*
- *Käytännön taitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja;*
- *Luonto- ja erätaitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja;*
- *Monialaisten opintojen oppivelvollisuuskoulutuslinja;*
- *Monimediataitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja;*
- *Sosiaali- ja terveysalan oppivelvollisuuskoulutuslinja;*
- *Teknisten taitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja;*
- *Yrittäjyystaitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja.*

Tässä opetussuunnitelmassa määritetään näiden oppivelvollisuuslinjojen opetussuunnitelmilta edellytetyt asiat. Opiston rehtori valitsee opiskelijat johtokunnan määräämien valintakriteerien mukaan. Opiston lukuvuosi alkaa vuosittain 1.8. ja päättyy 31.7. Lukuvuoden 2021–2022 oppivelvollisuuskoulutuslinjojen opetus alkaa 29.8.2021 ja päättyy 7.5.2021. Opiskelu tapahtuu kahden viikon jaksoissa. Maanantaista perjainiin opiskellaan lukujärjestyksen mukaisesti; viikonloppuisin koulutus toteutetaan teemapäivinä. Joka toinen viikonloppu on opiskelijoille vapaa. Lisäksi heillä on syys-, joului- ja talviloma. Opistovuoden pituus on 34 opiskelijaviikkoa ja vähintään 53 opintopistettä.

[1] Oppivelvollisuuslaki 4 §.

[2] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 b §.](#)

[3] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 a §.](#)

[4] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 d §.](#)

[5] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 e §.](#)

[6] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 h §.](#)

[7] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 b §.](#)

2 OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET JA PAIKALLINEN OPETUSSUUNNITELMA

Opetushallitus päättää koulutuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja arvioinnista sekä opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista. Kansanopiston ylläpitäjän tulee hyväksyä tässä luvussa tarkoitettua koulutusta varten opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma hyväksytään erikseen

suomenkielistä, ruotsinkielistä ja saamenkielistä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten [1]. Opetusta voidaan tarjota sen mukaan, miten kyseisen oppilaitoksen ylläpitämisluvassa on määritelty. Opetussuunnitelman hyväksyy kunkin oppilaitoksen, sen ylläpitäjän tai muun koulutuksen tarjoajan sen omassa johtosäännössä tai vastaavassa hallinnollisessa asiakirjassa päättämä taho.

Kansanopistojen pitkien linjojen opetussuunnitelman perusteet on tarkoitettu 1.8.2021 alkavaa uutta koulutustehtävää varten eli näitä on noudatettava niissä kansanopistojen pitkien linjojen koulutuksissa, jotka ovat osa oppivelvollisuutta. Näitä opetussuunnitelman perusteita voidaan kuitenkin hyödyntää myös muussa kansanopistojen vapaan sivistystyön koulutuksessa.

Tämä opetussuunnitelma on laadittu valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Reisjärven kristillisen opiston ylläpitäjän Reisjärven Kristillisen Kansanopistoyhdistys ry:n johtokunta hyväksyy tämän paikallisen opetussuunnitelman.

[1] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 c §.](#)

2.1 Opetussuunnitelman laatiminen

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnattujen pitkien linjojen opetussuunnitelmajärjestelmän osia ovat

- laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998 ja laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 1219/2020;
- oppivelvollisuuslaki 1214/2020;
- Opetushallituksen määräys kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opetussuunnitelman perusteista;
- koulutuksen ylläpitäjän hyväksymä opetussuunnitelma.

Kaikki koulutuksen ylläpitäjät laativat paikallisen opetussuunnitelman näiden opetussuunnitelman perusteiden mukaan. Jos ylläpitämislupaani liittyy erityinen koulutustehtävä, siihen liittyvät määräykset otetaan huomioon opetussuunnitelmaa laadittaessa. Kyseessä on koulutus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja opiskelijan oppimisen arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä. Opetussuunnitelman perusteista ilmenee, onko kyseessä velvoittava määräys vaiko sitä tarkentava tai selittävä teksti. Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon muiden oppilaitosten opetustarjonta sekä kansanopiston toimintaympäristö, paikallinen osaaminen ja erityisresurssit. Oppilaitoksen paikkakunnan tai -alueen luonto ja ympäristö, historia, kieliolosuhteet ja elinkeino- ja kulttuurielämä tuovat opetussuunnitelmaan paikallisuutta. Lisäksi oppilaitoksen mahdollinen oma arvopohja voi näkyä paikallisessa opetussuunnitelmassa. Käytännön yhteistyö eri alojen asiantuntijoiden kanssa lisää opiskelun elämänläheisyyttä ja syvällisyyttä.

Opiskelijan mahdollisuus suorittaa opinnot yhdessä vuodessa on turvattava järjestämällä opintojen eteneminen joustavasti ja tarjoamalla tarvittava oppimisen ja opiskelun tuki. Koulutuksen ylläpitäjä päättää, miten paikallinen opetussuunnitelma laaditaan näiden

opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Paikallinen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilöstön, opiskelijoiden, opiskelijoiden huoltajien sekä säännösten edellyttämiltä osin lisäksi kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Yhteistyötä opetussuunnitelman laatimisessa voidaan tehdä myös muiden koulutuksen järjestäjien ja eri sidosryhmien kanssa.

Kaikilla opiskelijoiden huoltajilla tulee olla mahdollisuus tutustua opetussuunnitelmaan. Oppilaitos kuulee myös opiskelijakuntaa ja henkilöstöä sekä varaa opiskelijoille mahdollisuuden ilmaista mielipiteensä opetussuunnitelmasta. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa pyritään varmistamaan koulutuksen korkeatasoisuus, yhteiskunnallinen merkittävyys sekä koko yhteisön sitoutuminen yhdessä määriteltyihin tavoitteisiin ja toimintatapoihin. Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa pyritään ratkaisuihin, jotka kehittävät toimintakulttuuria, tukevat opiskelijoiden hyvinvointia, jaksamista ja osallisuutta sekä monipuolistavat vuorovaikutusta oppilaitoksen sisällä ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

2.2 Opetussuunnitelman sisältö

Paikallinen opetussuunnitelma sisältää seuraavat osat:

- oppilaitoksen toiminta-ajatus ja arvopainotukset;
- koulutuksen järjestämisen lähtökohdat ja kohderyhmän kuvaus;
- oppimiskäsitys, opiskeluympäristöt ja -menetelmät;
- oppilaitoksen toimintakulttuurin pääpiirteet;
- itsenäisen opiskelun periaatteet;
- koulutuksen yleiset tavoitteet;
- opintokokonaisuuksien tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä arviointi opintokokonaisuuksittain;
- kuvaus siitä, minkä laajuisina opintokokonaisuuksina opinnot tarjotaan opiskelijalle, miten ne jaetaan opintojaksoihin ja missä järjestyksessä opinnot suoritetaan;
- opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadinta sekä menettelytavat opiskelijan olemassa olevan osaamisen selvittämiseksi ja tämän tiedon dokumentoimiseksi;
- kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttaminen;
- yhteistyö muiden tahojen kanssa;
- ohjauksen ja jatko-ohjauksen tavoitteet, opiskelijan tukeminen ja tuen järjestäminen sekä kuvaus ohjaukseen ja tukemiseen osallistuvien tehtävistä;
- oppimisen ja opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus;
- kieli- ja kulttuuriryhmien opetus;
- työelämäyhteistyö;
- opiskeluhuolto;
- opiskelijan oppimisen arviointi, arvioinnin muodot ja käytännöt opiskelun aikana ja koulutuksen päättyessä, palautteen antamisen muodot ja käytännöt, todistus ja siihen merkittävät tiedot koulutuksen päätyttyä toiminnan jatkuva kehittäminen ja arviointi.

Valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden kunkin luvun lopussa on kohta paikallisesti päätettävät asiat, joissa on täsmennetty luvuittain sitä, mitä osioita kussakin luvussa

mahdollisesti paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennetään ja mitkä osiot voidaan siirtää paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma[1]. Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kirjattava oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltosuunnitelmaan[2]. Koulutuksen järjestäjän tulee myös laatia ja ohjeistaa paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain[3] mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi paikallista opetussuunnitelmaa tai muuta suunnitelmaa. [Yhdenvertaisuuslain \(1325/2014\) 6 §:n 2 momentin](#) mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa voi olla alueellisia tai seudullisia sekä oppilaitoskohtaisia osia, jotka voivat olla myös yhteisiä joidenkin muiden kansanopistojen tai muiden oppilaitosten kanssa. Mikäli oppilaitoksen ylläpitäjä tarjoaa mahdollisuuden suorittaa opetussuunnitelman perusteiden mukaista koulutusta laitoksessa, se tulee kirjata opetussuunnitelmaan.

[1] [Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 §.](#)

[2] [Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 §.](#)

[3] [Laki sukupuolten välisestä tasa-arvosta 609/1986 5 a §.](#)

3 KOULUTUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Opiston toiminta-ajatus ja arvoperusta

Kansanopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta[1]. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävä kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. Vapaan sivistystyön koulutuksen tavoite kuvaa sivistysihannetta, jossa

pyrkimyksenä on jatkuva kehittyminen ja uuden luominen sekä yksilön kehittymispotentiaaliin perustuva inhimillinen kasvu. Jokainen yksilö on ainutlaatuinen ja hän rakentaa omaa yksilöllistä identiteettiään sekä vastuullista toimijuuttaan yhteiskunnassa. Koulutuksessa kaikkia opiskelijoita kohdellaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

Yhteisen tehtävän lisäksi jokaisella kansanopistolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä oppilaitoksen ylläpitämislupa, jossa voidaan painottaa myös oppilaitoksen arvo- ja aatetaustaa, kasvatustavoitteita tai erityisiä koulutustehtäviä. Kansanopiston arvoperusta voi näkyä suuntautumisopintojen tarjonnassa, toimintakulttuurissa ja internaatin vapaa-ajan toiminnassa.

Reisjärven kristillisen opiston ylläpitämislupa määrittelee opiston koulutustehtävän ja arvoperustan seuraavasti: Reisjärven kristillisen opiston koulutus perustuu vanhoillislestadiolaisen herätysliikkeen kristillisiin arvoihin. Opiston koulutuksessa painottuvat arvokasvatus, omaehtoinen oppiminen, vastuullisuus, yhteisöllisyys ja osallisuus. Uskontokasvatus ja -opetus pohjaa Raamattuun ja evankelis-luterilaisen kirkon tunnustukseen. Koulutuksen painopistealueita ovat yleissivistävät ja yhteiskunnalliset aineet. Opisto järjestää lisäksi taustayhteisönsä tarpeisiin perustuvaa koulutusta. Osana koulutustehtäväänsä opisto järjestää koulutusta vaikeasti vammaisille. (Reisjärven kristillisen opiston ylläpitämislupa)

Tämän pohjalta opiston ylläpitäjä (Reisjärven Kristillinen Kansanopistoyhdistys ry) on määritellyt opiston toiminta-ajatuksen, arvot, toimintaperiaatteet ja tavoitteet opiston strategiassa. Sen mukaan toiminta-ajatus on seuraava: Reisjärven kristillinen opisto on sisäoppilaitos, joka toteuttaa yleissivistävää ja yhteiskunnallista vapaan sivistystyön koulutusta. Opisto järjestää avoimen yliopiston opintoja sekä koulusta vaikeasti vammaisille ja taustayhteisönsä tarpeisiin. Opiston arvoja ovat:

Reisjärven kristillisen opiston arvoja ovat

- kristilliset elämänarvot;
- vastuullisuus;
- yhteisöllisyys;
- elinikäinen oppiminen.

Reisjärven kristillisen opiston henkilöstön toimintaperiaatteita ovat

- KUNNIOITTAMINEN: avoimuus, rehellisyys, arvostaminen;
- YHTEISTYÖ: verkostoituminen, tiimityö, ahkeruus, kannustus, positiivinen palaute, yhteisöllisyys;
- LUOVUUS: oman työn ja itsensä kehittäminen, elinikäinen ja jatkuva oppiminen, innovatiivisuus, opiskelumyönteisyys, täydennyskoulutus;
- JOUSTAVUUS: puolin ja toisin, vastuullisuus opistokodista;
- HYVINVOINTI: oma ja toisten hyvinvointi, tasapuolisuus, työnohjaus, perehdyttäminen;
- TALOUDELLISUUS: kustannustehokkuus ja suunnitelmallisuus;
- YRITTÄVÄ ASENNE: yrittävä toimintakulttuuri.

Strategian mukaan Reisjärven kristillisen opiston tavoitteena on

- laajentaa opiskelijoiden yleissivistystä ja yhteiskunnallista tietämystä;
- rohkaista elinikäiseen ja omaehtoiseen oppimiseen;

- kasvattaa opiskelijoita yksilöinä ja yhteiskunnan jäseninä;
- kasvattaa isänmaallisuuteen ja kansainvälisyyteen;
- edistää monikulttuurisuuden kohtaamista;
- edistää aktiivista kansalaisuutta;
- syventää elämänhallintaa;
- ohjata kristillisten perinteiden ja elämänarvojen sisäistämiseen;
- ohjata kodin ja perheen arvostamiseen sekä ihmissuhteiden hoitamiseen;
- kehittää käden taitoja;
- kouluttaa omatoimisuuteen, työn tekemiseen ja yrittäjyyteen;
- kehittää tulevaisuuden yrittäjyys- ja työelämätaitoja;
- kehittää yrittäjämäistä asennetta ja toimintakulttuuria;
- rohkaista luonnon ja elinympäristön kunnioittamiseen sekä kestävän kehityksen toteuttamiseen;
- tukea itsetuntoa, persoonallista kasvua, sosiaalistumista ja monipuolista hyvinvointia;
- edistää oppimisvalmiuksia, jatko-opintoja ja ammatinvalintaa;
- ohjata vammaisuuden hyväksymiseen;
- edistää monenlaisuuden kunnioittamista.

Strategian mukaan Reisjärven kristillistä opistoa kehitetään elinikäisen oppimisen ajatusta toteuttavana yhteisöllisenä sisäoppilaitoksena, jonka pedagogisen toiminnan perustana ovat taustayhteisön kristilliset arvot. Kehittämistyössä painotetaan internaattipedagogiikkaa opiston painopistealueiden suunnassa.

Kehittämisen painopistealueita ovat

- Kansainvälisyys;
- Kristilliset elämänarvot ja elämäntaidot;
- Kädet taidot, luova toiminta ja teknologia;
- Luonto- ja erätaidot;
- Sosiaaliset taidot;
- Vammaisuus ja monenlaisuus;
- Yrittäjyys;
- Yleissivistävät opinnot.

[1] Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 1 §.

[2] Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 1 §.

3.2 Oppimiskäsitys

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnattujen pitkien linjojen opetuksen ydintavoitteena on, että opiskelija löytää elämälleen suunnan ja itselleen merkityksellisen tulevaisuuspolun. Opiskelija oppii kokonaisvaltaisesti elämän eri osa-alueet huomioivassa yhteisössä ja kasvaa sekä yhteisön että yhteiskunnan jäseneksi ja jäsenenä. Pedagoginen toiminta tukee opiskelijan sosiaalista kasvua ja edistää nuoren omaehtoista oppimista. Omaehtoisen oppimisen tavoitteena on saada oppija tunnistamaan omat ainutlaatuiset voimavaransa ja potentiaalinsa ja kehittämään niitä

edelleen omaksi ja muiden hyväksi. Omaehtoista oppimista tukee erityisesti sisäoppilaitoksessa hyvin toteutuva kokonaisvaltainen pedagoginen suhde opettajan ja opiskelijan välillä sekä pitkäaikaisesti toimivan vertaisryhmän keskinäinen vuorovaikutus. Näin kansanopisto oppimisympäristönä voi tarjota oppivelvollisuusikäiselle nuorelle osallisuuden oppivan ja oppimisestaan vastuun kantavan ryhmän jäsenenä, jossa kehittyvä sosiaalinen pääoma edistää hänen oppimistaan.

Opettajan toiminnassa korostuvat ohjauksellisuus sekä ymmärrys ja kyky tukea opiskelijoiden erilaisiin lähtökohtiin perustuvia ja yksilöllisesti eteneviä oppimisprosesseja. Opettajan ja opiskelijan dialogisessa kohtaamisessa on lähtökohtana avoimuus, läsnäolo, tasavertaisuus, luottamus, keskinäinen kunnioitus ja hyväksyntä. Opiskelijan kokemusta siitä, että hän tulee nähdyksi, kuulluksi ja arvostetuksi, pidetään koulutuksessa tärkeänä lähtökohtana. Opiskelun aikana harjoitellaan ja tunnistetaan yhdessä opiskelijan kanssa erilaisia tapoja oppia, jotta kukin opiskelija voi löytää omat vahvuutensa oppijana.

Reisjärven kristillisen opiston opetussuunnitelma pohjautuu oppimiskäsitykseen, jossa opiskelija kantaa vastuun oppimisestaan, asettaa itse tavoitteensa, arvioi niiden toteutumista. Hän oppii paljon opiskelijatovereiltaan yhteistoiminnallisen oppimisen kautta. Ohjaus ja rakentava palaute vahvistavat itseluottamusta ja auttavat opiskelijaa kehittämään ajatteluaan ja työskentelemään tarkoituksenmukaisella tavalla tavoitteiden suuntaisesti. Opettaja ohjaa opiskelijaa oma-aloitteisuuteen, tiedon itsenäiseen soveltamiseen ja kokemiseen sekä tekemällä ja oivaltamalla oppimiseen.

3.3 Toimintakulttuuri

Kansanopisto vaalii toiminnassaan hyvän oppimisympäristön kulttuuria. Opiskelijan hyvinvointi ja turvallinen arki on tärkeää. Vuorovaikutus oppimisympäristössä on monipuolista ja suunnittelussa huolehditaan ympäristövastuusta ja kestävästä kehityksestä. Oppimisympäristössä huomioidaan suomalaisen yhteiskunnan moninaisuus ja se on osa kansanopistojen toimintakulttuuria. Kulttuurinen moninaisuus on osa opistojen arkea. Erityisesti panostetaan osallisuuteen ja kansanopiston henkilöstön ja opiskelijoiden yhdenvertaisuuteen.

Kansanopiston opinnoissa ja vapaa-ajan ohjauksessa tuetaan aktiivista kansalaisuutta kannustamalla opiskelijoita ilmaisemaan itseään, neuvottelemaan, ratkaisemaan ristiriitoja ilman väkivaltaa, tunnistamaan ja hyväksymään erilaisuutta ja toimimaan demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti. Kansanopistovuoden aikana oppivelvollisuusikäinen nuori kasvaa vapaan sivistystyön lain tavoitteiden mukaisesti yksilönä tuntemaan oikeutensa ja vastuunsa. Häntä rohkaistaan vapauteen tehdä vastuullisesti itsenäisiä päätöksiä. Sisäoppilaitosmuotoinen toteutustapa ja oppimisympäristön yhteisöllisyys mahdollistaa oppivelvollisuusikäisen nuoren kokonaisvaltaisen tukemisen. Ohjattu vapaa-ajantoiminta ja oppivelvollisuusikäisen nuoren omien harrastusten ja mielenkiinnonkohteiden hyödyntäminen auttavat esimerkiksi fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Kansanopisto on opiskelijoiden ja henkilökunnan muodostama yhteisö ja sisäoppilaitos, jossa oppiminen perustuu jokaisen osallisuuteen opiskelussa ja ruokailussa sekä opistossa asuvien

opiskelijoiden osalta myös vapaa-aikana ja asumisessa. Kansanopistossa koko henkilöstö osallistuu omassa tehtävässään opiskelijan ohjaukseen ja tukitoimiin.

Reisjärven kristillisessä opistossa sisäoppilaitoksen eli internaatin mahdollisuuksia hyödynnetään opetus- ja kasvatustyössä. Opiston arvot, toimintaperiaatteet ja kehittäisstrategia ovat vahvasti läsnä arjessa. Opistokoti toimii kodinomaisena oppimisympäristönä, jossa toteutettavan internaattipedagogiikan piirteitä ovat:

- *Yksilöllinen ohjaaminen;*
- *Henkilökohtaisen opintosuunnitelman tekeminen;*
- *Monenlaisuuden kokeminen;*
- *Työssäoppiminen;*
- *Oppilaskunnan pienoisysteiskunnassa toimiminen;*
- *Ongelmien ratkominen yhdessä;*
- *Yrittäjämäinen asenne ja työskentelytapa;*
- *Tulevaisuuden yrittäjyys- ja työelämätaitojen kehittäminen;*
- *Elämäntaitojen oppiminen;*
- *Koulupäivien ja opistoelämän liikunnallistaminen;*
- *Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki.*

3.4 Opiskeluympäristö ja työtavat

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatut pitkät linjat ovat henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan perustuvia. Kokonaisuuteen kuuluu opiskelun lisäksi opinto-ohjaus, opiskeluhuolto sekä ohjattu asuminen. Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa yhdessä opiskelijan kanssa määritetään opintojen keskeiset tavoitteet ja tarvittava ohjaus, jolla parannetaan nuoren valmiuksia suuntautua jatko-opintoihin, selkeytetään urasuunnittelua, kehitetään elämän suunnittelutaitoja sekä parannetaan oppimisvalmiuksia.

Kansanopiston sisäoppilaitosmuoto antaa nuorelle turvallisen ympäristön itsenäistyä ja kasvaa kantamaan vastuuta. Sisäoppilaitoksessa asuminen kasvattaa sosiaalisia vuorovaikutustaitoja sekä antaa oppivelvollisuusikäiselle nuorelle mahdollisuuden ammattilaisten avulla ja vertaisten seurassa vahvistua ihmisenä, itsenäistyä, oppia oman elämän hallintaa ja löytää voimavaroja tulevaisuuden kohtaamiseen.

Opetuksen edellyttämät oppimateriaalit sekä työvälineet ja työasut ovat opiskelijalle maksuttomia. Maksuttomia eivät kuitenkaan ole erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvittavat välineet [1].

[1] Oppivelvollisuuslaki 17 §.

3.5 Yhteistyö eri tahojen kanssa

Koulutusta toteuttaessaan kansanopisto tekee yhteistyötä alaikäisen nuoren huoltajien, perusopetuksen, toisen asteen, vapaan sivistystyön ja korkeakoulujen, kunnan terveydenhuollon, nuorisotyön ja sosiaalitoimen, työelämän, kolmannen sektorin sekä työpajojen kanssa.

3.5.1 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Koulutuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien ja kotien kanssa. Lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Aktiivinen yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Se vahvistaa opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa kuuluu oppilaitoksen toimintakulttuuriin, ja se jatkuu säännöllisenä opiskelijan koko opiskelun ajan.

Yhteistyö on monipuolista, ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatuista pitkästä linjoista kerrotaan koulutusmuotona. Sen käytänteistä tiedotetaan huoltajia ja heitä kannustetaan tukemaan opiskelijan opintoja sekä osallistumaan oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa, ja niistä annetaan riittävän usein tietoa hänen huoltajilleen. Lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa ohjauksesta, yhteisöllisestä opiskeluhuollosta ja muusta oppimisen tuesta.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyössä ja erityisesti yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan kehittyvä itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen oppilaitoksessa vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja mahdollista tukea tarvitsevan opiskelijan ohjaamisessa ja tukemisessa.

Vastuu yhteistyön kehittämisestä sekä sen edellytysten ja toimintatapojen luomisesta on oppilaitoksella. Oppilaitoksen ylläpitäjä päättää paikallisessa opetussuunnitelmassa kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttamisesta. Oppilaitoksen ylläpitäjän tulee määräajoin selvittää opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa näkemyksiä oppilaitoksen toiminnasta.

Oppivelvollisen huoltajan tai muun laillisen edustajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.

Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppivelvollisen opintojen edistymistä ja ilmoitettava oppivelvollisen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle, jos oppivelvollinen ei suorita opintojaan opiskelusuunnitelmansa mukaisesti. Jos oppivelvollinen on aikeissa keskeyttää oppivelvollisuutensa suorittamisen, koulutuksen järjestäjän on selvitettävä yhdessä oppivelvollisen ja hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kanssa mahdollisuudet

suorittaa opintoja muussa oppimisympäristössä tai hakeutua muuhun koulutukseen. Tarvittaessa vaihtoehdot selvitetään yhteistyössä toisen koulutuksen järjestäjän kanssa ¹⁶.

3.5.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa koulutuksessa tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tuettaessa nuorta hänen hakeutuessaan opiskelemaan, opiskelujen aikana ja nuoren siirtyessä jatko-opintoihin. Yhteistyön tulee olla suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellään yhteistyötahot, yhteistyön tavoitteet ja muodot.

Koulutukseen hakeutumisvaiheessa, opintojen alussa sekä myös koulutuksen päättyessä yhteistyö kunnan, alueen nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, perusopetuksen järjestäjien ja järjestöjen kanssa on keskeistä. Yhteistyön avulla seurataan, että nuori aloittaa ne opinnot, joihin hän on hakeutunut ja nämä tahot tukevat osaltaan nuorta opintoihin kiinnittymisessä, opiskelumotivaation säilyttämisessä sekä opintojen jatkamisessa. Oppivelvollisuuslain (§11) mukaisesti perusopetuksen järjestäjän tulee elokuussa vielä tarkistaa, että nuori on aloittanut siinä koulutuksessa, johon hänet on valittu.

Opiskelun aikana laaja yhteistyöverkosto mahdollistaa oppimisympäristön monipuolisuuden. Kansanopistokoulutuksen aikana nuori selkeyttää tulevaisuudensuunnitelmiaan. Tämä edellyttää yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten, vapaan sivistystyön oppilaitosten, työelämän sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Nuoren tulee päästä tutustumaan erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin, tulevaisuuden suunnitelmien mukaisiin jatko-opinto- ja työelämävaihtoehtoihin. Muut oppilaitokset, työpaikat, työpajat ja kolmannen sektorin järjestöt voivat toimia näin myös oppimisympäristöinä.

Nuoren kasvua ja sosiaalisten taitojen kehittymistä tukee kansanopiston vapaa-ajan toiminta. Vapaa-ajan toiminnan järjestämisessä opiston alueen harraste-, liikunta- ja kulttuurijärjestöt ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa on erittäin tärkeää tilanteessa, jossa nuori on aikeissa keskeyttää opintonsa. Oppivelvollisuuslain (§12) mukaisesti koulutuksen järjestäjällä on ohjaus- ja seurantavastuu opintojen etenemisestä ja keskeyttämistilanteessa ohjaamisesta muihin opintoihin tai palveluihin. Keskeyttämistilanteessa nuori ohjataan vaihtoehtoiseen oppimisympäristöön, muuhun koulutukseen, jossa oppivelvollisuutta voi suorittaa. Koulutuksen järjestäjän tulisi keskeyttämistilanteessa myös tarkistaa oppivelvollisen saaman ohjauksen ja tukitoimien riittävyys. Oppivelvollista tulisi tarpeen mukaan ohjata hakemaan myös muita tarpeellisia tukipalveluita, kuten opiskeluhuollon palveluita, sosiaali- ja terveyspalveluita tai Kansaneläkelaitoksen tarjoamia kuntoutuspalveluita.

Reisjärven kristillinen opisto toimii yhteistyöverkostossa Jämsän ja Ranuan kristillisten kansanopistojen kanssa ja tekee aktiivista yhteistyötä muiden alueen oppilaitosten, yritysten, työelämän ja muiden yhteisöjen kanssa. Reisjärven kr. opisto osallistuu myös koteja ja huoltajia sekä tekee tiivistä yhteistyötä taustayhteisön ja siihen liittyvien organisaatioiden kanssa.

¹⁵ Oppivelvollisuuslaki 9 §.

¹⁶ Oppivelvollisuuslaki 12 §.

3.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Oppilaitoksen ylläpitäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa, mitkä ovat arvoperustaa, oppimiskäsitystä, toimintakulttuuria, opiskeluympäristöä ja työtapoja sekä eri tahojen kanssa tehtävää yhteistyötä mahdollisesti täydentävät paikalliset näkökulmat tai painotukset ja miten ne ilmenevät.

Muilta osin arvoperustan, oppimiskäsityksen, toimintakulttuurin, opiskeluympäristön ja työtapojen sekä eri tahojen kanssa tehtävän yhteistyön kuvaamisessa voidaan käyttää opetussuunnitelman perusteiden tekstiä sellaisenaan.

Reisjärven kristillisen opiston osalta tässä alaluvussa määriteltyt asiat on kuvattu edellisissä alaluvuissa.

4 OPIKELUN OHJAUS JA TUKI

Oppivelvollisen on hakeuduttava perusopetuksen jälkeiseen oppivelvollisuuskoulutukseen ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan tai aikuisten perusopetuksen päättymistä. Oppivelvollisen on hakeuduttava oppivelvollisuuskoulutukseen myös, jos hän aikoo keskeyttää opintonsa tai jos opintojen suorittaminen muutoin päättyy ennen oppivelvollisuuden päättymistä.

Hakeutumisvelvollisuus jatkuu, jos oppivelvollinen ei saa tai vastaanota opiskelupaikkaa [1].

Oppivelvollisuuslain 4 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu alkaa, kun oppivelvollinen on aloittanut opintonsa koulutuksen järjestäjän opiskelijana. Koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu päättyy, kun oppivelvollisen opiskeluoikeus tai oppivelvollisuus päättyy [2].

Oppivelvollisella on oikeus saada riittävästi oppilaanohjausta tai opinto-ohjausta sekä muuta ohjausta pykälässä säädettyjen hakuvelvoitteidensa täyttämiseksi [3]. Opiskelun ohjauksen ja tuen tarkoitus kansanopistoissa on mm. tukea ja ohjata opiskelijaa siten, että hän kykenee tekemään tarkoituksenmukaisia ja hänelle soveltuvia koulutusta ja uravalintaa koskevia ratkaisuja. Ohjauksen tehtävänä on myös tukea opiskelijaa opiskelun aikaisessa elämäntilanteessaan. Ohjauksen tarkoituksena on lisätä opiskelijan valmiuksia ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja omasta elämästä laajemmin. Ohjauksen keinoin voidaan tukea oppimaan oppimista, kehittää opiskelutaitoja, tukea itsearviointitaitojen kehittymistä, vahvistaa opiskelijan itsetuntoa ja parantaa hänen ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Kansanopistot ovat sisäoppilaitoksia ja siksi myös vertaistuki on osa opiskelun ohjausta ja tukemista.

Opiston henkilöstö antaa kullekin opiskelijalle tämän tarvitsemaa aikaa, huomiota ja kunnioitusta sekä neuvontaa ja tukea. Opetus- ja muu henkilöstö vastaa erilaisten opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin ja tekee yhteistyötä tarvittavien ohjaus- ja tukihenkilöstöön kuuluvien asiantuntijoiden kanssa. Opistolla varmistetaan, että opiskelijat tiedostavat oikeutensa ja vastuunsa omasta oppimisestaan ja opintomenestyksestään. Opetus- ja muu henkilöstö tukee opiskelijaa yksilöllisen oppimispolun löytämisessä ja sen mukaan etenemisessä.

Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista opiskelun ohjausta sekä jatko-opintoihin että uravalintoihin liittyvää ohjausta. Ohjaus on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä. Ohjauksen avulla opiskelija parantaa valmiuksiaan muuttuvissa elämäntilanteissa ja oppii arvioimaan omia osaamistarpeitaan tulevaisuutta ajatellen. Kansanopistossa opiskeleminen antaa yhteiskunnallisia valmiuksia ja taitoja ja ohjaus tukee niitä. Ohjaus myös tukee opiskelijan kehitystä ja hyvinvointia ja antaa aineksia itsetuntemukseen, itseohjautuvuuteen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteisöllisyyteen samalla kuin opiskelijan luottamus omaan osaamiseen kehittyy.

Nuoren opiskelua tuetaan yhteistyössä opiskelijan, huoltajien ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa.

Ohjauksessa on huomioitava opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, tarpeet, tavoitteet, osaaminen ja elämäntilanne.

Erityisesti on kiinnitettävä huomioita niiden opiskelijoiden tukemiseen ja ohjaukseen, joilla on opiskelu- tai oppimisvaikeuksia tai elämänhallintaan liittyviä haasteita. Mikäli opiskelun alussa tai aikana havaitaan joitakin opiskelijoiden fyysiseen, psyykkiseen tai sosiaaliseen tilanteeseen liittyviä seikkoja, jotka tulisivat vaikeuttamaan opinnoissa etenemistä, on tilanne selvitettävä mahdollisimman pian ja pyrittävä löytämään keinoja opiskelijan tukemiseen. Oppilaitos ja sen ylläpitäjä voi tarpeellisia tukitoimia pohtiessaan tehdä yhteistyötä tarvittaessa paikallisten tai alueellisten eri alan asiantuntijoiden kanssa opiskelijan opiskeluvaikeuksien ratkaisemiseksi.

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 7 a luvussa tarkoitettua koulutusta suorittavan oppivelvollisen on ennen koulutuksen päättymistä hakeuduttava 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tutkintotavoitteiseen koulutukseen oppivelvollisuuslain edellyttämällä tavalla[4].

[1] Oppivelvollisuuslaki 10 §.

[2] Oppivelvollisuuslaki 12 §.

[3] Oppivelvollisuuslaki 10 §.

[4] Oppivelvollisuuslaki 10 §.

4.1 Ohjauksen järjestäminen

Ohjausta järjestetään yksilöllisesti tai yhteisöllisesti, henkilökohtaisena ohjauksena, ryhmäohjauksen tai vertaisohjauksen sekä näiden yhdistelmänä. Kansanopistoissa yhteisöllinen ohjaus korostuu. Opistoilla on mahdollisuus toteuttaa ohjausta eri muodoin ja toimintatavoin. Ohjausta voidaan toteuttaa tarvittaessa yhteistyössä työelämän kanssa, jolloin siinä voidaan

huomioida opiskelijan jatkokoulutus- ja urasuunnitelmia. Opinto-ohjauksella on keskeinen rooli myös työelämäyhteistyössä ja erilaisten koulutusyhteistyömahdollisuuksien toteuttamisessa, kuten oppilaitokseen tutustumisessa.

Ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijoita siten, että he voivat onnistua opinnoissaan, motivoituvat jatkamaan opiskelua ja löytävät paikkansa seuraavan koulutusvaiheen opinnoissa. Keskeiset ohjaukselliset tavoitteet kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Ohjauksessa korostuu opiskelijan henkilökohtainen ohjaus. Jokainen opiskelija tarvitsee jatkuvaa myönteistä ja rakentavaa palautetta sekä onnistumisen kokemuksia. Näissä opiskelun ohjauksella on keskeinen rooli. Ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelussa ja sekä jatko-opiskelussa että työelämässä tarvittavien taitojen kehittymistä. Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus tutustua myös käytännössä erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin, kuten lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Henkilökohtainen ohjaus on erityisen tärkeää jatko-opintoihin liittyvissä kysymyksissä ja jatko-opintoihin hakeuduttaessa. Ohjauksen avulla opiskelijaa autetaan suunnittelemaan kansanopistokoulutuksen jälkeisiä opintoja ja tuetaan käytännön hakumenettelyissä.

Opetuksessa ja ohjauksessa opiskelijoiden kielelliset ja kulttuuriset taustat ja valmiudet otetaan huomioon.

Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten opiskelijoiden opiskelutavoitteissa ja opiskelujen sisältöjen valinnassa otetaan huomioon opiskelijoiden vaihteleva opetuskielen taito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Opetuskielen taitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla. Tavoitteena on vahvistaa osaamisen laajenemista arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. Opiskelijoiden tulee saada myös valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä omien ajatusten, tunteiden ja mielipiteiden ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuskielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksessa arvostetaan ja voidaan hyödyntää myös muita opiskelijoiden osaamia kieliä.

Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehitystä tuetaan monipuolisesti. Tavoitteena on tukea monikielisyyttä sekä opettaa opiskelijoita arvostamaan eri kieliä ja kulttuureja.

4.2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta. Koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan yksilölliset koulutusta ja kehittymistä koskevat tavoitteet sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot. Kansanopisto laatii ja päivittää henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman yhdessä opiskelijan kanssa ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä. [1] Vaikeasti vammaisille järjestettävässä koulutuksessa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisessa huomioidaan opiskelijan lähtökohdat ja valmiudet ja koulutuksen tavoitteet asetetaan realistisesti ja opiskelijan vahvuuksia hyödyntäen huomioiden mahdollisuus koulutuksen keston pidentämiseen enintään kolmeen vuoteen. Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa hyödynnetään myös tilanteissa, joissa

opiskelija aloittaa opinnot kesken vuoden tai siirtyy seuraaviin opintoihin ennen lukuvuoden päättymistä.

Laadukkaiden ohjaus- ja tukipalvelujen järjestämiseksi opiskelusuunnitelmissa tulisi kuvata seuraavat asiakokonaisuudet:

- Miten opiskelijan mahdollisesti tarvitsema elämäntilanteeseen liittyvä ohjaus on järjestetty?
- Millaista apua opiskelija saa jatko-opintojen suunnittelussa, koulutukseen hakemisessa, pääsykokeisiin valmistautumisessa jne.
- Miten jatko-opintojen kannalta keskeisten opiskelutaitojen kehittymistä tuetaan (opiskelutekniikat, itsenäisen opiskelun taidot ja itseohjautuvuus, kriittinen lukutaito, tieteellinen kirjoittaminen, opiskelu tietoverkoissa, oppimisen vaikeuksien selvittäminen ja huomiointi)
- Miten opiskelija tekee henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman kansanopistovuoden ajalle, miten suunnitelman tekoa ohjataan (HOPS-keskustelut) ja miten suunnitelmaa seurataan yhdessä opiskelijan kanssa
- Miten tavoitteellisuus ja henkilökohtaiset tavoitteet huomioidaan?

Reisjärven kristillisessä opistossa opiskelija laatii linjanohjaajansa kanssa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman opintojen alussa.

[1] Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 f §.

4.3 Opiskeluhoolto [1]

Opiskeluhoolto on opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskelijan etu on etusijassa opiskeluhoollossa. Opiskelijalla on oikeus maksuttomaan opiskelijahuoltoon. Opiskeluhoollon palveluiden järjestämisestä vastaa oppilaitoksen sijaintikunta. Yksityinen koulutuksen järjestäjä voi päättää järjestää näitä palveluja kokonaan tai osittain omana toimintana ja omalla kustannuksella.

Opiskeluhoolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja yhteisöllisenä opiskeluhooltona. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ennaltaehkäisevää ja sen tehtävänä on vahvistaa osallisuuden, turvallisuuden ja huolenpidon ilmapiiriä opetuksessa. Jokaisella opiskelijalla on myös oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon, joka voi olla sekä ehkäisevää että tukea antava. Yksilökohtaista opiskeluhoiltoa toteutetaan opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan suostumuksella.

Psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut ovat opiskelijan saatavilla ja ne järjestetään lain edellyttämässä määrääjassa. Opiskelijan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon opetuksen arjessa sekä tarvittavan tuen suunnittelussa ja toteutuksessa. Monialainen yhteistyö on keskeistä. Opiskeluhoiltoa ohjaa luottamuksellisuus ja kunnioittava suhtautuminen opiskelijaan ja huoltajaan.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskeluhuoltosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman oppilaitoksen yhteinen.

Opiskeluhuoltosuunnitelmaan on kirjattava:

1. arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista;
2. oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi;
3. yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa;
4. suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä;
5. toimenpiteet opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta).

Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista.

[1] Oppilas ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 13 §.

Reisjärven kristillinen opisto laatii erillisen opiskeluhoitosuunnitelman, johon kirjataan tässä luvussa mainitut asiat.

4.4 Oppimisen ja opiskelun tuki

Opiskelijalle annetaan tarvittaessa oppimisen ja opiskelun tukea. Käytettävät tukimuodot määritellään opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Opiskelijaa opettavat opettajat suunnittelevat tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Tukitoimien toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti, ja mahdolliset muutokset kirjataan. Koulutuksen järjestäjän tulisi keskeyttämistilanteessa myös tarkistaa oppivelvollisen saaman ohjauksen ja tukitoimien riittävyys. Oppivelvollista tulisi tarpeen mukaan ohjata hakemaan myös muita tarpeellisia tukipalveluita, kuten opiskeluhoollon palveluita, sosiaali- ja terveystalveluita tai Kansaneläkelaitoksen tarjoamia kuntoutustalveluita[1]. Vaikeasti vammaisten koulutuksessa huomioidaan vammaistalvelulain vaatimukset sekä esteettömyysmääräykset.

Myönteinen ja kannustava palaute edistää opiskelijan käsitystä itsestään oppijana. Samalla opiskelijan itsearviointitaidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Opettajat ohjaavat opiskelijaa oppimaan oppimisen taidoissa, kantamaan vastuuta oppimisestaan ja työskentelystään sekä käyttämään opiskelumenetelmiä.

[1] Oppivelvollisuuslaki 12 §.

4.5 Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Kansanopistojen vapaan sivistystyön oppivelvollisuuskoulutuksessa noudatetaan lain mukaan lukiokoulutuksen kurinpitosäädöksiä (ks. [Lukiolaki 714/2018](#) 41 §- 48§ ja 50§, 51§). Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja vältettävä toimintaa, joka voi vaarantaa muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Oppilaitosyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Kansanopiston ylläpitäjällä on oikeus käyttää myös lain mukaisia kurinpitokeinoja.

Kansanopiston tulee paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelu tukee myös oppilaitoksen järjestyssääntöjen toteutumista. Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa.

Kansanopiston ylläpitäjä laatii suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Kansanopiston ylläpitäjä kuulee opiskelijakuntaa ja henkilöstöä sekä varaa kaikille opiskelijoille mahdollisuuden ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyö opiskelijoiden huoltajien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja muiden tarvittavien viranomaistahojen kanssa tukee suunnitelman laatimista ja toteuttamista.

Suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista tulee sisältää seuraavat asiakokonaisuudet:

- menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämisvastuut, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt;
- periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä;
- henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä;
- suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille;
- yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa;
- menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Suunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan, tai se voi olla erillinen.

Oppilaitoksesta tai asuntolasta erottamisesta ja opiskelusta pidättämisestä sekä kirjallisen varoituksen antamisesta päättää koulutuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin tai koulutuksen järjestäjän niin päättäessä rehtori. Rehtorille voidaan antaa toimivalta päättää korkeintaan kolme kuukautta kestävästä oppilaitoksesta tai asuntolasta erottamisesta.

Reisjärven kristillinen opisto laatii erilliset järjestyssäännöt ja erillisen suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä toimintatavoista. Johtosäännön mukaan opiston johtokunta tekee niitä koskevat päätökset.

²³ Oppivelvollisuuslaki 12 §.

4.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Oppilaitoksen ylläpitäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa, mitkä ovat ohjauksen järjestämistä, henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa, opiskeluhoitoa, oppimisen ja opiskelun tukea sekä kurinpitokeinojen käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskevan suunnitelman mahdollisesti täydentävät paikalliset näkökulmat tai painotukset ja miten ne ilmenevät.

Muilta osin ohjauksen järjestämisen, henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, opiskeluhoitoon, oppimisen ja opiskelun tuen sekä eri tahojen kanssa tehtävän yhteistyön kuvaamisessa voidaan käyttää opetussuunnitelman perusteiden tekstiä sellaisenaan.

5 OPETUKSEN TAVOITTEET JA OPISKELIJAN OSAAMINEN

5.1 Opetuksen yleiset tavoitteet

Kansanopiston opetus tähtää siihen, että oppivelvollisuusikäinen nuori kasvaa yhteisön ja yhteiskunnan jäseneksi ja jäsenenä. Kasvun lisäksi huomion kohteena on kasvatus, eli pedagoginen toiminta, jolla sosiaalista kasvua tuetaan. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu edistää oppivelvollisuusikäisen nuoren omaehtoista oppimista. Omaehtoisen oppimisen tavoitteena on saada oppija tunnistamaan omat ainutlaatuiset voimavaransa, luovuutensa ja potentiaalin ja jalostamaan niitä omaksi ja muiden hyväksi. Omaehtoista oppimista tukee erityisesti sisäoppilaitoksessa hyvin toteutuva kokonaisvaltainen pedagoginen suhde opettajan ja oppilaan välillä sekä pitkäaikaisesti toimivan vertaisryhmän keskinäinen vuorovaikutus. Näin kansanopisto voi tarjota oppivelvollisuusikäiselle nuorelle osallisuuden oppivan ja oppimisestaan vastuun kantavan ryhmän jäsenenä, jossa kehittyvä sosiaalinen pääoma edistää hänen oppimistaan. Opiskelijoita ohjataan kohtelevaan muita tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

Opetuksen yleisenä tavoitteena on tukea opiskelijaa

- hyödyntämään omaa potentiaaliaan jatko-opinnoissa, työelämässä ja laajemmin elämässään;
- pitämään yllä motivaatiota jatko-opiskeluun, jatkuvaan oppimiseen ja itsensä kehittämiseen;
- soveltamaan oppimaansa ongelmien ratkaisemiseen ja kokeilemaan erilaisia luovia menetelmiä;
- jäsentämään omaa elämäncatsomustaan;
- antamaan ajan ja tilan itselle;
- hyväksymään itsensä sellaisena kuin on ja saamaan rohkeutta olla oma itsensä;
- kehittämään kokonaispersoonallisuuttaan ja tunneälyään;
- selviytymään vaikeuksista kuten aiemman koulukiusaamisen aiheuttamista vaikutuksista;
- toimimaan kestäväällä tavalla yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä.

5.2 Arjen taidot ja elämäncatsallinta (6,5 op)

Kansanopistossa sisäoppilaitosyhteisö antaa nuorelle turvallisen ympäristön itsenäistyä ja kasvaa kantamaan vastuuta omasta ja yhteisön toiminnasta. Kansanopiston yhteisöllinen pedagogiikka edistää nuoren toimintakykyä, oppimisvalmiuksia ja -taitoja, parantaa monin tavoin nuoren elämäncatsallintataitoja ja edistää täysipainoista ja aktiivista kansalaisuutta. Opiskelijalla on hyvä mahdollisuus saada sisäoppilaitoksessa elinikäisiä ystäviä, mikä ehkäisee nuoren syrjäytymisvaaraa. Koska kansanopisto toimii sisäoppilaitoksena, on arjen taitojen ja elämäncatsallinnan taitojen oppiminen luontevaa. Tämä koskee myös niitä opiskelijoita, jotka eivät itse asu sisäoppilaitoksessa.

Arjen taitojen ja elämäncatsallinnan opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- kantaa oman vastuunsa ympäristön ja yhteisten sekä omien tilojen viihtyisyydestä ja turvallisuudesta;
- liikkua itsenäisesti tutussa ympäristössä esimerkiksi julkisia kulkuneuvoja hyödyntäen;
- valmistaa ruokaa itselleen ja muille;
- suunnitella omaa talouttaan kustannustietoisesti ja kestäväncatsallintavan mukaisesti;
- noudattaa yhteisiä sääntöjä ja ymmärtää niiden merkityksen;
- noudattaa selkeää ja hyvinvointia ylläpitävää päivärytmiä ja ymmärtää sen merkityksen jatko-opinnoissa, työelämässä ja elämässä laajemminkin;
- kantaa vastuuta opetukseen osallistumisesta henkilökohtaisen opetussuunnitelmansa mukaisesti;
- kantaa vastuunsa hänelle kuuluvista opistoyhteisön vastuutehtävistä;
- huolehtia hyvinvoinnistaan ja tarpeellisesta liikunnasta ja levosta sekä vapaa-ajan harrastuksistaan;
- huolehtia henkilökohtaisesta hygieniastaan;
- huolehtia seksuaalisesta hyvinvoinnistaan;
- toteuttaa terveellisiä elämäncatsallintapoja ja ymmärtää savuttomuuden ja päihteettömyyden merkityksen;

Opetuksen osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tehdä arjen askareita, kuten valmistaa ruokaa ja siivota yksin tai yhdessä muiden kanssa.
- Opiskelija osaa noudattaa päivärytmiä ja osallistuu opetukseen henkilökohtaisen opetussuunnitelmansa mukaisesti.
- Opiskelija osaa kantaa vastuuta opistoyhteisössä hänelle kuuluvista vastuutehtävistä asianmukaisesti.
- Opiskelija osaa huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään. Hän osaa elää terveellisesti ja toimia kestäväen elämäntavan mukaisesti.

Reisjärven kristillisessä opistossa tämä opintokokonaisuus rakentuu koko oppilaitoksen yhteisistä opistotunneista, sisäoppilaitoselämään liittyvistä arjen vastuutehtävistä sekä erilaisista teemapäivistä. Opistotunneilla käsitellään yhteisiä ajankohtaisia asioita, tiedotetaan yhteisistä toimintatavoista sekä pidetään esillä terveyttä edistäviä teemoja sekä hyvinvointia lisääviä arjen valintoja. Sisäoppilaitoksessa opiskelijat osallistuvat asuintilojen, yhteisten tilojen ja ympäristön siivoukseen ja huoltoon. Lisäksi heillä on keittiövuoroja sekä asuintilojen vastuuvuoroja. Arjen taitojen ja elämänhallinnan teemapäivät käsittelevät terveyttä ja hyvinvointia, arjenhallintataitoja, taloustaitoja sekä ympäristöä.

Opistotunnit 3 op

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu säännöllisesti opistotunneille.
- Opiskelija ottaa toiset opiskelijat huomioon.

Elämäntaito: teemapäivät ja arjen vastuutehtävät 3,5 op

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu arjen taitoja ja elämänhallintaa vahvistaviin teemapäiviin ja työpajoihin.
- Opiskelija osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa opetuskielellä ja muilla osaamillaan kielillä.
- Opiskelija osaa toimia eettisesti sosiaalisessa mediassa.
- Opiskelija osaa kantaa vastuuta opistoyhteisössä hänelle kuuluvista vastuutehtävistä asianmukaisesti (esim. asuntolan vastuutehtävät ja yleisten tilojen siivous- ja tiskivuorot).
- Opiskelija osaa huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään. Hän osaa terveellisesti ja toimia kestäväen elämäntavan mukaisesti.
- Opiskelija osaa noudattaa päivärytmiä.

Arvioinnista vastaavat linjanohjaajat ja kuraattorit yhdessä muiden opettajien kanssa.

5.3 Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot (4,5 op)

Peruskoulunsa päättäneiden nuorten opiskeluvalmiuksia kehitetään kansanopiston oppivelvollisuusvuoden aikana toisen asteen opintoja varten siten, että oppivelvollisuusikäinen nuori löytää oman opiskelutyykinsä ja selkeyttää jatko-opiskelumahdollisuutensa. Oppimisympäristön muutos antaa nuorelle mahdollisuuden uudistaa omaa identiteettiään oppijana ja minäpystyvyyden käsitystään. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu tarjoaa myös mahdollisuuden opitun ja koetun kriittiseen reflektointiin.

Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- pohtia äidinkieltä ja muiden osaamiensa kielten merkitystä;
- lukea ja kirjoittaa sekä tuottaa tavanomaisia tekstejä toisen asteen opinnoissa tarvittavalla tasolla;
- käyttää äidinkieltään ja opiskelukieltään monipuolisesti itsensä ilmaisuun ja oman osaamisensa osoittamiseen toisen asteen opinnoissa;
- arvostaa osaamiaan kieliä monipuolisesti tiedonhankinnassa ja pyrkii käyttämään niitä;
- hankkia tarvitsemaansa tietoa ja suhtautua siihen kriittisesti;
- toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä työskennellä erikokoisissa ryhmissä aktiivisesti ja rakentavasti;
- toimia digitaalisessa toimintaympäristössä jatko-opinnoissa, työelämässä ja laajemmin yhteiskunnassa;
- hyödyntää sosiaalista mediaa jatko-opinnoissa, jatkuvassa oppimisessa ja työelämässä;
- havainnoida omaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella ja nimetä omia vahvuuksiaan sekä asettaa itselleen tavoitteita;
- noudattaa työelämän keskeisiä pelisääntöjä ja toimintatapoja;
- suunnitella ja aikatauluttaa omaa työskentelyään.

Opetuksen osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa hankkia tarvitsemaansa tietoa opetuskielellä ja jollain muulla osaamillaan kielellä.
- Opiskelija osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa opetuskielellä ja muilla osaamillaan kielillä.
- Opiskelija osaa tuottaa tavanomaisia opiskelun ja työnhaun tekstejä opetuskielellä ja mahdollisesti muilla osaamillaan kielillä.
- Opiskelija osaa toimia digitaalisessa toimintaympäristössä jatko-opinnoissa tarvittavalla tasolla.

Reisjärven kristillisessä opistossa tämä opintokokonaisuus rakentuu työssäoppimisjaksosta, opintojen ohjauksesta ja teemapäivistä. Tämän kokonaisuuden teemapäivissä sekä linjan suuntautumisopintoihin kuuluvassa projektityössä saadaan tietoteknisiä valmiuksia ja käytetään digitaalisia oppimisympäristöjä. Lisäksi tunnistetaan opiskelijoiden vahvuuksia ja käsitellään sosiaalisen median käyttöä. Linjatunneilla käsitellään mm. opintojen etenemistä, asetetaan tavoitteita ja arvioidaan niiden toteutumista, tunnistetaan omia vahvuuksia ja vahvistetaan itsetuntemusta. Linjakohtaisiin suuntautumisopintoihin kuuluu projektityö, jossa opiskelija etsii ja tuottaa omaan alaansa liittyvää tietoa. Linjojen opinnoissa hyödynnetään digitaalisia

oppimisympäristöjä. Opiskelija valitsee opintoihinsa yhden englannin kurssin. Englannin opinnoissa tuotetaan erilaisia tekstejä ja opetellaan hankkimaan tietoa kyseisellä kielellä.

Työssäoppiminen 1,5 op

Arvioinnin kohteet:

- *Opiskelija osaa tunnistaa omia kiinnostuksenkohteitaan.*
- *Opiskelija osaa tehdä opintojaan ja uraansa koskevia valintoja hankkimalla itselleen sopivan työssäoppimispaikan.*
- *Opiskelija osallistuu työssäoppimispaikan toimintaan annettujen ohjeiden mukaan.*

Elämäntaito: teemapäivät 0,5 op

Arvioinnin kohteet:

- *Opiskelija osaa hankkia tarvitsemaansa tietoa opetuskielellä ja jollain muulla osaamallaan kielellä.*
- *Opiskelija osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa opetuskielellä ja muilla osaamillaan kielillä.*
- *Opiskelija osaa toimia eettisesti sosiaalisessa mediassa.*

Opintojenohjaus 0,5 op

Arvioinnin kohteet:

- *Opiskelija osaa tunnistaa omia kiinnostuksenkohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan.*
- *Opiskelija osaa tuottaa tavanomaisia opiskelun ja työnhaun tekstejä.*
- *Opiskelija osaa valmistautua opiskelu- ja työpaikan hakuun ja oman osaamisensa esittelyyn.*

Lisäksi Projektityö 1 op (suuntautumisopinnot) ja Englanti 0,5 op (valinnaiset opinnot)

Arvioinnista vastaavat linjanohjaajat, kielten opettaja, opinto-ohjaaja yhdessä muiden opettajien kanssa.

5.4 Vuorovaikutus- ja viestintätaidot (5 op)

Nuorten vuorovaikutus- ja viestintätaitoja vahvistetaan oppivelvollisuusvuoden aikana siten, että nuori kehittää taitoaan toimia tavoitteellisesti, rakentavasti ja eettisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Nuori oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä ja tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan. Opinnoissa tutustutaan Suomen kielelliseen, kulttuuriseen ja katsomukselliseen moninaisuuteen ja pohditaan identiteetin merkitystä. Sisäoppilaitoksessa asuminen kasvattaa monella tavoin nuoren sosiaalisia vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Vuorovaikutus- ja viestintätaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- ilmaista itseään puhumalla, kirjoittamalla ja visuaalisesti erilaisissa viestintäympäristöissä ja -tilanteissa;
- kuunnella muita ja tulkita erilaisia kulttuurisen ilmaisun muotoja, myös painetussa ja digitaalisessa muodossa;
- ottaa puheeksi asioita;
- keskustella ja perustella näkemyksensä;
- toimia erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa;
- ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä;
- tervehtiä ja käyttäytyä hyvän tavan mukaisesti erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa;
- esiintyä itselleen luontaisella tavalla;
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä ja tarvittaessa ohjata ryhmää;
- rakentaa sosiaalisia suhteita ja pitää niitä yllä;
- osaa esittää näkemyksensä rakentavasti ja toimia eettisesti erilaisissa vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa, myös sosiaalisessa mediassa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osaa toimia eettisesti sosiaalisessa mediassa.

Tämän opintokokonaisuuden Reisjärven kristillisen opiston paikallinen toteutus on kuvattu tarkemmin suuntautumisopintojen yhteydessä. Jokaisen linjan suuntautumisopintoihin sisältyy puheviestinnän kurssi. Jokainen opiskelija valitsee opintoihinsa vapaasti valittavista opinnoista englannin kurssin. Vaihtoehtoina ovat arjen englanti, Business English, lukion englannin 1. kurssin sisältö ja keskusteluenglanti. Opistovuoden aikana järjestetään keskusteluiltoja, joissa käsitellään mm. opiskelijoiden toivomia ja opiston arvomaailmasta nousevia aiheita. Yksi keskustelunaihe on hyvät toimintatavat sosiaalisessa mediassa. Lisäksi kansanopistovuoteen sisältyy juhlia, joiden toteutuksessa opiskelijat ovat mukana saaden kokemusta mm. erilaisista vuorovaikutustilanteista.

Elämäntaito: keskusteluillat ja juhlat 1,5 op

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa.
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osaa toimia eettisesti sosiaalisessa mediassa.

Puheviestintä 2 op (suuntautumisopinnot) ja Englanti 1,5 op (valinnaiset opinnot)

Arvioinnista vastaavat äidinkielen opettaja, kielten opettaja, linjanohjaajat, sekä kuraattorit yhdessä muiden opettajien kanssa.

5.5 Matemaattiset perustaidot ja ongelmanratkaisutaidot (4 op)

Kansanopiston oppivelvollisuusvuoden aikana vahvistetaan peruskoulunsa päättäneiden nuorten matemaattis-loogista ajattelua sekä perusopetuksessa hankittuja matemaattisia taitoja. Nuori harjaantuu lähestymään ongelmia matematiikan näkökulmasta ja ratkaisemaan niitä matematiikan keinoin. Opinnoissa hyödynnetään erilaisia ongelmanratkaisustrategioita, etsitään luovasti syy-seuraussuhteita ja opitaan perustelemaan tehtyjä ratkaisuja. Opintojen aikana kerrataan keskeisiä matematiikan käsitteitä toisen asteen opintoja varten sekä vahvistetaan matemaattista lukutaitoa.

Matemaattisten perustaitojen ja ongelmanratkaisutaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- matemaattiset ja tilastolliset perustaidot toisen asteen opintoihin etenemisen edellyttämällä tavalla;
- hahmottaa ongelmat, jotka vaativat ratkaisua;
- hyödyntää oppimaansa ongelmien ratkaisemiseen;
- etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja ongelmiin;
- loogisesti perustella tekemiään ratkaisuja.

Opetuksen osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa käyttää matemaattisia ja tilastollisia perustaitojaan ongelmien ratkaisemiseen.
- Opiskelija osaa etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja ongelmiin.
- Opiskelija osaa perustella tekemänsä ratkaisut loogisesti.

Tämän opintokokonaisuuden Reisjärven kristillisen opiston paikallinen toteutus on kuvattu tarkemmin suuntautumisopintojen yhteydessä. Jokainen opiskelija valitsee vapaasti valittavista opinnoista yhden matematiikan kurssin. Vaihtoehtoina on lukion matematiikan 1. kurssin sisältö, peruskoulun matematiikan kertaus tai lähihoitajan matematiikka. Linjojen suuntautumisopinnoissa kehitetään ongelmanratkaisutaitoja omien ja ryhmissä toteutettavien opiskelutehtävien yhteydessä. Näitä taitoja opiskelijat harjoittelevat myös opintomatkan ja muiden tapahtumien suunnittelussa sekä niiden varainhankinnassa.

Matematiikka 2 op (suuntautumisopinnot)

Opintojen tavoitteet ja arvioinnin kohteet on kuvattu luvussa 5.8 Suuntautumisopinnot ja luvussa 5.9 Valinnaiset opinnot.

Ongelmanratkaisu 0,5 op (sisällytetty linjojen suuntautumisopintoihin)

Opintojen tavoitteet ja arvioinnin kohteet on kuvattu luvussa 5.8 Suuntautumisopinnot.

Elämäntaito: opintomatka ja muut tapahtumat, varainhankinta 1,5 op

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja ongelmiin.
- Opiskelija osaa perustella tekemänsä ratkaisut loogisesti.

Arvioinnista vastaavat linjanohjaajat, matematiikanopettaja ja kuraattorit yhdessä muiden opettajien kanssa.

5.6 Aktiivinen kansalaisuus (4 op)

Kansanopiston oppivelvollisuusvuoden aikana nuori saa sekä opinnoissa että vapaa-ajan ohjauksessa tiedollisia ja taidollisia valmiuksia toimia demokraattisesti ja kestävän elämäntavan periaatteiden mukaisesti lähiyhteisössään ja yhteiskunnan kansalaisena. Kansanopistovuoden aikana oppivelvollisuusikäinen nuori kasvaa lain tavoitteiden mukaisesti yksilönä tuntemaan oikeutensa ja vastuunsa. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu antaa myös mahdollisuuden yhdistää oppivelvollisuusikäisen nuoren harrastukset ja omat mielenkiinnon kohteet hänen opintoihinsa. Aktiivisen kansalaisuuden valmiudet ehkäisevät nuorten syrjäytymistä ja vahvistavat osallisuuden kokemusta.

Aktiivisen kansalaisuuden opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- toimia oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaan;
- tehdä vastuullisesti itsenäisiä päätöksiä;
- neuvotella itseään, lähiyhteisöään ja yhteiskuntaa koskevista asioista;
- ratkaista ristiriitoja ilman väkivaltaa;
- tunnistaa ja hyväksyä erilaisuutta;
- toimia demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti lähiympäristössään ja yhteiskunnassa;
- etsiä ja löytää itseään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa.

Opetuksen osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa toimia oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaan.
- Opiskelija osaa toimia demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti lähiympäristössään, yhteiskunnassa

Tämän opintokokonaisuuden Reisjärven kristillisen opiston paikallinen toteutus on kuvattu tarkemmin suuntautumisopintojen yhteydessä. Kansanopistovuoden aikana jokainen opiskelija kuuluu opiskelijakuntaan ja johonkin sen lautakunnista. Lukuvuoden alussa opiskelijakunta järjestäytyy lautakunniksi. Lautakunnat vastaavat vapaa-ajan toiminnan suunnittelusta tai muista vastuutehtävistä, kuten liikuntakerhojen, juhlien ja kioskin toiminnan organisoinnista. Lautakunnat ovat mukana järjestämässä teemapäiviä, joissa käsitellään muun muassa erilaisuutta ja tunnetaitoja. Lautakunnat järjestävät opiskelijakunnan iltoja, joissa on opiskelijoiden suunnittelemaa ohjelmaa. Jokainen opiskelija koulutetaan lautakuntatoiminnassa yleisiin kokouskäytänteisiin. Opiskelijakunta toteuttaa retkiä, niiden varainhankintaa, oppilaitosesittelyitä

sekä oppilaitoksen omia ja yhteistyössä muiden tahojen kanssa järjestettäviä tapahtumia. Tämä osaamiskokonaisuus koostuu seuraavista osioista:

Opiskelijakuntatoiminta 3 op

Opiston opiskelijakunta muodostuu opiskelijakunnan hallituksesta eli opistoneuvostosta ja sen alaisuudessa toimivista lautakunnista. Jokainen opiskelija kuuluu johonkin lautakuntaan. Opiskelijakunnan tehtävänä on ideoida ja järjestää yhteisiä tapahtumia ja vapaa-ajan toimintaa opiskelijoiden omien toiveiden pohjalta. Lautakuntien puheenjohtajat ja sihteerit muodostavat opistoneuvoston, johon kuuluu myös henkilökuntajäseniä. Opiskelijakunta järjestää viikoittain kaikille yhteisen ohjelmaillan sekä muuta vapaa-ajan toimintaa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija hallitsee hyvän tavan mukaiset kokouskäytännöt.
- Opiskelija osallistuu opiskelijakunnan toimintaan ja lautakuntien kokouksiin.
- Opiskelija kantaa vastuuta lautakunnan yhteisistä tehtävistä ja osallistuu yhteisten projektien toteuttamiseen.
- Opiskelija osaa toimia demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti lähiympäristössään ja yhteiskunnassa.

Elämäntaito: teemapäivät 1 op

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu arjen taitoja ja elämänhallintaa vahvistaviin teemapäiviin ja työpajoihin.
- Opiskelija osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa opetuskielellä ja muilla osaamillaan kielillä.
- Opiskelija osaa toimia eettisesti sosiaalisessa mediassa.
- Opiskelija osallistuu oppilaitoksen yhteisten retkien, tapahtumien ja juhlien ohjelmaan.
- Opiskelija osallistuu yhteisen opintomatkan varainhankintaan.
- Opiskelija osaa kantaa vastuuta opistoyhteisössä hänelle kuuluvista vastuutehtävistä asianmukaisesti (esim. asuntolan vastuutehtävät ja yleisten tilojen siivous- ja tiskivuorot).
- Opiskelija osaa huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään. Hän osaa terveellisesti ja toimia kestäväen elämäntavan mukaisesti.
- Opiskelija osaa noudattaa päivärytmiä.

Arvioinnista vastaavat opiskelijakuntatoiminnasta vastaavat kuraattorit sekä linjanohjaajat yhdessä muiden opettajien kanssa.

5.7 Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot (4,5 op)

Kansanopiston oppivelvollisuusvuosi on henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan perustuva kokonaisuus, johon kuuluu opiskelun lisäksi opiskelijan ohjaus, opiskeluhuolto sekä ohjattu asuminen. Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa yhdessä opiskelijan kanssa määritetään opintojen keskeiset tavoitteet ja tarvittava ohjaus (jatko-opinnot,

urasuunnittelu, elämän suunnittelutaitojen kehittäminen, oppimisvalmiudet). Opinto- ja urasuunnittelun ohjauksen tavoitteena on löytää oppivelvollisuusikäisen nuoren oma oppimis- ja urapolku, jolla nuori motivoituu jatko-opintoihin. Kansanopistovuoden aikana lisätään nuoren oppimisvalmiuksia ja opiskelu- ja työelämätaitoja, pyritään tunnistamaan oppimisen vaikeudet, tuetaan nuoren kykyä tehdä tulevaisuutta koskevia suunnitelmia ja autetaan nuorta löytämään motivaationsa. Sisäoppilaitosmuotoisessa kansanopistossa nuori saa kokea osallisuutta ja hänen hyvinvointinsa vahvistuu.

Monimuotoiset kansanopistokampukset tarjoavat mahdollisuuden oppivelvollisuusikäiselle nuorelle valita opintoja kansanopiston oppivelvollisuusvuoden opintojen lisäksi opistojen tarjoamista lukion ja ammatillisen koulutuksen opinnoista sekä kurkistaa myös korkeakouluopintoihin ja työelämään. Kansanopistot tekevät yhteistyötä eri oppilaitosten ja työnantajien kanssa sekä omalla seudullaan että valtakunnallisesti. Nuori saa kattavan kuvan eri kouluttautumismahdollisuuksista, työmahdollisuuksista ja ammasteista vierailujen ja työssäoppimisjaksojen kautta. Näin lisätään nuoren tietämystä toisen asteen opinnoista ja muista tulevaisuuden opiskeluvaihtoehdoista sekä sujuvoitetaan niihin siirtymistä.

Opinto- ja urasuunnittelun tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa omia vahvuuksiaan, kiinnostuksen kohteitaan ja itselleen sopivia opiskelutapoja ja huomioida ne oman opiskelunsa suunnittelussa;
- laatia opinnoilleen henkilökohtaisen opinto- ja urasuunnitelman ja seurata suunnitelman toteutumista säännöllisesti yhdessä oman opettajan ja/tai opinto-ohjaajan kanssa;
- hahmottaa oman opinto- ja urapolkunsa toisella asteella ja sen jälkeen;
- hakea opiskelupaikkaa ohjatusti yhteishaussa ja tarvittaessa myös jatkuvan haun kautta;
- ymmärtää oman roolinsa ja vastuunsa opintojensa suunnittelussa ja suunnitelman toteutumisen seurannassa;
- hyödyntää te-palveluja: etsiä avoimia työpaikkoja, ilmoittautua työnhakijaksi ja työvoimakoulutukseen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tehdä opintojaan ja uraansa koskevia valintoja.
- Opiskelija osaa tunnistaa omia kiinnostuksenkohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan.
- Opiskelija osaa valmistautua opiskelu- ja työnpaikan hakuun ja oman osaamisensa esittelyyn.

Reisjärven kristillisen opistossa tämä opintokokonaisuus sisältää työssäoppimisjakson ja erilaisia teemapäiviä. Paikallinen toteutus on kuvattu tarkemmin suuntautumisopintojen yhteydessä. Työssäoppimisjakso antaa valmiuksia urasuunnitteluun ja työelämään. Teemapäivissä tutustutaan erilaisiin ammatteihin esittelyiden ja työpaikkavierailuiden kautta, etsitään omia vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita, saadaan tietoa opiskelupaikoista ja saadaan valmiuksia pääsykokeisiin ja työhaastatteluihin sekä tehdään työnhakuun liittyvää dokumentointia. Opintojen ohjaustunneilla käsitellään osittain samoja asioita ja sen lisäksi opintojen suunnittelua, tavoitteiden asettelua ja itsearviointia. Jokainen linja suunnittelee oman linjan sisältöjä esittelevän opistoillan toisille

opiskelijoille. Opiskelu- ja urasuunnitteluun kuuluu myös keskustelut linjanohjaajan ja opinto-ohjaajan kanssa.

Työssäoppiminen 1,5 op

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tunnistaa omia kiinnostuksenkohteitaan.
- Opiskelija osaa tehdä opintojaan ja uraansa koskevia valintoja hankkimalla itselle sopivan työssäoppimispaikan.
- Opiskelija osallistuu työssäoppimispaikan toimintaan annettujen ohjeiden mukaan.

Elämäntaito: teemapäivät 2 op

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tehdä opintojaan ja uraansa koskevia valintoja.
- Opiskelija osaa valmistautua opiskelu- ja työpaikan hakuun ja oman osaamisensa esittelyyn.

Opintojen ohjaus 1 op

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu opetukseen henkilökohtaisen opetussuunnitelmansa mukaisesti.
- Opiskelija osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.
- Opiskelija osaa tehdä opintojaan ja uraansa koskevia valintoja.

Arvioinnista vastaavat linjanohjaajat, opinto-ohjaaja ja kuraattorit yhdessä muiden opettajien kanssa.

5.8 Linjakohtaiset suuntautumisopinnot 29 op

5.8.1 Erityisnuorten oppivelvollisuuskoulutuslinja

Erityislinjan tavoitteena on antaa yhteiskunnassa tarvittavia elämäntaitoja sekä valmentavaa opetusta selviytymään mahdollisimman itsenäisesti erilaisista elämäntilanteista ja työtehtävistä. Opinnot antavat valmiuksia ammatillisiin opintoihin ja itsenäisempään asumiseen.

Erityisnuorten oppivelvollisuuslinjalla alla olevat kaikille yhteiset opinnot suoritetaan soveltuvien osin:

- Arjen taidot ja elämänhallinta;
- Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot;
- Vuorovaikutus- ja viestintätäidot;
- Matemaattiset perustaidot ja ongelmanratkaisutaidot;
- Aktiivinen kansalaisuus;

- Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot.

Elämäntaito 1,5-15 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- laajentaa yleissivistystä ja yhteiskunnallista tietämystä;
- rohkaistuu elinikäiseen ja omaehtoiseen oppimiseen;
- saa tukea itsetunnon ja kehittyä persoonallisessa kasvussa;
- syventää elämänhallinnan ja kädentaitoja;
- löytää oman jatko-opinto paikkansa tai saa selkeyttä tulevaisuuden suunnitelmiin;
- edistyy omatoimisuudessa, itsenäisen työn tekemisessä, kestävässä kehityksessä, yrittäjyydessä sekä aktiivisessa kansalaisuudessa;
- itsenäistyy ja irtautuu kodista sekä ymmärtää ja oivaltaa oman kodin ja perheen merkityksen;
- saa tukea oman vammaisuuden hyväksymiseen ja edistyy monenlaisuuden arvostamisessa;
- oppii kunnioittamaan luontoa, kotiseutua, perinteitä ja omaa elinympäristöään;
- saa kokemusta kansainvälisyydestä ja ymmärtää isänmaan merkityksen;
- saa tukea omien kristillisten elämänarvojen sisäistämiseen;
- saa kokemuksen projektityöskentelystä, projektin suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista yksin tai osana ryhmää;
- oppii vastuulliseen, pitkäjänteiseen ja yhteistoiminnalliseen työskentelyyn;
- oppii suunnittelemaan ja ohjaamaan monenlaista toimintaa erilaisille yleisöille;
- kehittää omaa osaamista;
- saa tukea itseohjautuvuuteen ja oppijan aktiiviseen rooliin;
- oppii ryhmässä toimimista, itsearviointia, palautteen antamista ja saamista;
- oppii oppimaan oppimisen taitoja;
- hahmottaa niitä tietoja ja elämäntaitoja, joita yhteiskunta edellyttää jäseniltään arkipäivän tilanteissa, työssä, asumisessa ja vapaa-ajan toiminnoissa;
- kehittää aikuisen identiteettiä ja ihmissuhdetaitoja;
- hyväksyy vammaisuuteen liittyvät erilliskysymykset.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija tunnistaa oman ainutlaatuisuutensa ja osaa nimetä omia vahvuuksiaan.
- Opiskelija osallistuu opistovuoden aikana opistotunneille, teemapäiviin ja retkiin, joiden aiheena ovat mm. opiskelutaidot, arjen hallinta, tulevaisuuden suunnittelu, kulttuuriperinteen vaaliminen, kansainvälisyys, ihmisenä kasvaminen, terveet elämäntavat orientaatio opintoihin, erilaisuuden hyväksyminen. Sisältöä muokataan ryhmäkohtaisesti.

Liikunta 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa tietoa terveellisistä elämäntavoista ja ymmärtää liikunnan olevan osa terveellisiä elämäntapoja;
- innostuu fyysisen kunnon ylläpitämiseen ja parantamiseen;

- sisäistää myönteisen asenteen liikuntaa kohtaan ja ottaa vastuun omasta liikkumisestaan ja terveytensä ylläpitämisestä;
- pääsee kokeilemaan monipuolisesti erilaisia liikuntalajeja: pituushyppy, keihäänheitto, pallonheitto, koripallo, lentopallo, salibandy, liikuntaleikit, taukojumpat ja voimistelu, lihashuolto, vesijumppa ja uinti.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija löytää itselleen sopivat liikuntamuodot mahdollisista rajoitteista huolimatta.
- Opiskelija kokeilee ennakkoluulottomasti uusia liikuntalajeja.
- Opiskelija toimii rakentavasti ryhmässä ja edistää joukkuehenkeä.

Äidinkieli 2,25 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää tasapainoista persoonallisuutta itseilmaisun, puhumisen, kuuntelemisen, lukemisen ja kirjoittamisen alueilla;
- vahvistaa omaa luku- ja kirjoitustaitoaan mm. kirjoittamalla kirjoitelmia, lukemalla kirjoja, tekemällä luetun ymmärtämisen tehtäviä ja kuullun ymmärtämisen harjoitusten avulla;
- rohkaistuu esiintymään mm. lausumalla runoja, esittämällä pieniä satunäytelmiä sekä tekemällä pantomiimiesityksiä;
- tunnistaa Suomen kansallisteos Kalevalan päätapahumat sekä joitakin Runebergin ja Kiven tuotantoja, esimerkiksi seitsemän veljeksien tarina;
- saa positiivisia lukukokemuksia;
- osaa viestiä erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa tilanteen vaatimalla tavalla.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija tuottaa kirjallista tekstiä omalla tasollaan.
- Opiskelija osaa ilmaista itseään suullisesti ja kirjallisesti omalla taitotasollaan.
- Opiskelija ymmärtää vuorovaikutustapojen merkityksen erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Englanti 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii perussanastoa;
- selviytyy arkipäivän viestintätilanteista (esim. tervehtiminen, esittäytyminen, kiittäminen, kysyminen);
- rohkaistuu englannin kielen perustaitojen suulliseen käyttöön ja kommunikointiin ulkomaalaisten opiskelijoiden kanssa;
- kokee iloa ja uskaltaa leikitellä kielellä erilaisten leikkien, laulujen ja sanastoharjoitusten myötä.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija hallitsee arjen perussanastoa.
- Opiskelija käyttää englantia tarvittaessa vuorovaikutustilanteissa (tervehdykset, kohteliaisuudet).

Ystäväkerho 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- integroituu opiston toisten opiskelijoiden joukkoon;
- tutustuu ystäväkerhossa vuorotellen jokaiseen sosiaali- ja terveysalan linjan opiskelijaan, jotka toimivat pareittain kerhon ohjaajina;
- kehittää sosiaalisia taitoja ja oma-aloitteisuutta;
- kehittää arjen hallintataitoja.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija ymmärtää ystävyyden merkityksen.
- Opiskelija oppii myös oma-aloitteisesti ylläpitämään ystävyysuhteitaan.

Matematiikka 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa peruslaskutaitojaan (yhteen- ja vähennyslaskut, kerto- ja jakolaskut);
- kehittää itsenäisessä elämässä tarvittavia matemaattisia valmiuksia esim. rahankäyttö;
- hahmottaa kellonajat;
- vahvistaa omalla tasollaan matemaattista ajatteluaan.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija ymmärtää ajan käsitteen ja kellonaikojen perusteet.
- Opiskelija osaa peruslaskutoimitukset.
- Opiskelija oppii käyttämään rahaa omassa arjessaan.

Kuvataide 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii ilmaisemaan itseään kuvataiteen keinoin;
- saa iloa taiteen tekemisestä;
- luo pohjaa myöhemmille harrastuksilleen;
- tutustuu erilaisiin kuvan tekemisen keinoihin ja materiaaleihin mm. akvarelli, kuivapastelli, grafiikka, akryyli, kankaanmaalaus ja muovailu erilaisista massoista;
- tutustuu omakohtaisesti taiteeseen, harrastaa sitä luovasti, oppia esteettistä arviointikykyä sekä kokea mielihyvää.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija paneutuu taiteen tekemiseen.

Musiikki 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- löytää iloa musiikista;
- rohkaistuu harrastamaan musiikkia;
- harjoittelee laulamista, soittamista ja hyvän musiikin aktiivista kuuntelua.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija motivoituu musiikin kuuntelusta ja harrastamisesta.

Kotitalous 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- hankkii arjenhallintataitoja;
- oppii suunnittelemaan erilaisia kotitalouden tehtäviä järkevästi, taloudellisesti, monipuolisesti ja vastuuntuntoisesti;
- oppii valmistamaan erilaisia leivonnaisia ja joitakin perusruokia;
- ymmärtää keittiöhygienian merkityksen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija ymmärtää hyvät pöytätavat ja keittiöhygienian merkityksen.
- Opiskelija osaa tehdä terveyttä edistäviä valintoja ruoanvalmistuksessa.
- Opiskelija oppii lajittelemaan kotitalouden jätteet.

Tekninen työ 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii teknisen työn perustekniikoita ja tekemään pieniä kokoonpanotöitä;
- tutustuu työvaiheiden loogiseen etenemiseen;
- ymmärtää työturvallisuuden merkityksen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija innostuu erilaisista tekniikoista.
- Opiskelija valmistaa töitä omalla taitotasollaan.

Tekstiilityö 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu käsityön eri osa-alueisiin kankaan kuvioinnissa, kudonnassa, ompelussa ja erityistekniikoissa;
- innostuu kädentaidoista;
- oppii suunnittelemaan ja valmistamaan käyttökelpoisia, toimivia ja kauniita tekstiilejä.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija valmistaa taitojensa ja kiinnostuksensa mukaan erilaisia käsitöitä.

Hevostenhoito 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii perusasioita hevosen ja ponin hoidosta ja käsittelystä;
- opiskelija kokee elämyksiä hevosen selässä.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu hevostenhoitoon ja tallin siivoukseen.

Työssäoppiminen 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemusta työelämästä;
- tutustuu erilaisiin työtehtäviin, ammatteihin, työympäristöihin sekä työelämän pelisääntöihin;
- syventää itsetuntemusta ja saa tukea ammatinvalintaan ja jatko-opintoihin hakeutumiseen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija tunnistaa omia kiinnostuksenkohteitaan.
- Opiskelija osallistuu työssäoppimispaikan toimintaan annettujen ohjeiden mukaan.
- Arvioinnista vastaa harjoittelupaikan ohjaaja.

Uskonto 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu innostavasti Raamatun kertomuksiin;
- tutustuu Raamatun opetuksiin;
- tutustuu virsikirjaan.

Arvioinnin kohteet

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti tuntityöskentelyyn.
- Opiskelija ymmärtää Raamatun merkityksen kristinuskon pyhänä kirjana.
- Opiskelija osoittaa tuntevansa Raamatun keskeisiä kertomuksia.
- Opiskelija osaa käyttää virsikirjaa omien valmiuksiensa mukaisella tasolla.

Muut suuntautumisopinnot valitaan valinnaisista opinnoista opiskelijan henkilökohtaisten taitojen ja valmiuksien ja erityisen tuen tarpeen mukaan (ks. kohta 5.9 Valinnaiset opinnot).

5.8.2 Käytännön taitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja

Käytännön työn linjan tavoitteena on yleissivistävien opintojen lisäksi antaa valmiuksia ja perusteita käytännön ammattialoille, tekstiilialan sekä kotitalouden opintoihin.

Kotitalous: 7 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää tavallisimpia työmenetelmiä ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa;
- osaa tehdä erilaisia taikinoita ja uskaltaa kokeilla haastavampiakin leivonnaisia;
- osaa toimia annettujen ohjeiden mukaisesti eri työvaiheissa ja suunnitella ajankäyttöään sen mukaisesti;
- osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisia kotitalouden tehtäviä taloudellisesti, monipuolisesti ja vastuullisesti sekä huomioi ravitsemussuositukset;

- osaa toimia yksin sekä yhdessä;
- huomioi elintarvikehygienian ja työturvallisuuden sekä kestävä kehityksen vaatimukset;
- osaa hankkia uutta tietoa ja soveltaa sitä omien ja lähimmäisten tarpeiden mukaan;
- tietää tavallisimmat erityisruokavaliot ja osaa huomioida niiden vaatimukset ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa;
- osaa kattaa pöydän ja tarjoilla arjessa ja juhlassa;
- tutustuu suurkeittiön toimintaympäristöön;
- hahmottaa kotitalouden työtehtäviin liittyvät ongelmat, jotka vaativat ratkaisua;
- osaa etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja ongelmiin sekä hyödyntää oppimaansa ongelmien ratkaisemiseen;
- osaa loogisesti perustella tekemiään ratkaisuja.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa käyttää tavallisimpia työmenetelmiä ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa.
- Opiskelija toimii annettujen ohjeiden mukaan sekä yksin että ryhmässä.
- Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa kotitalouden tehtäviä elintarvikehygieniä ja työturvallisuus huomioiden.
- Opiskelija osaa huomioida ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa tavallisimmat erityisruokavaliot (gluteeniton, laktoositon ja maidoton ruokavalio).
- Opiskelija osaa etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja kotitalouden ongelmiin. sekä perustella tekemänsä ratkaisut loogisesti.

Kotitalouden projektityö 1 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- suunnittelee yksin tai yhdessä 1-2 opiskelijan kanssa kotitalouden kokonaisuuden jostakin kotitalouden aiheesta ja ohjaa sen toteuttamisen koko opetusryhmälle;
- osaa muuntaa reseptit ruokailijamäärän mukaan ja tehdä hankintalistan tarvittavista raaka-aineista ja määristä;
- osaa hankkia tietoa toteutuksen suunnitteluun ja soveltaa sitä sekä suhtautua kriittisesti hankkimaansa tietoon;
- osaa kuvata työprosessin eri vaiheita ja tehdä niistä kirjallisen selosteen sähköiseen muotoon;
- käyttää äidinkieltään toisen asteen opinnoissa tarvittavalla tasolla itsensä ilmaisuun ja oman osaamisensa osoittamiseen;
- osaa arvioida omaa toimintaansa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tuottaa tekstiä ja kuvamateriaalia sisältävän kokonaisuuden jostakin kotitalouden aiheesta, jonka dokumentoi sähköisessä muodossa.
- Opiskelija osaa hankkia tarvitsemaansa tietoa.
- Opiskelija osaa toimia digitaalisessa toimintaympäristössä jatko-opinnoissa tarvittavalla tavalla.

Tekstiilityö 7 op

Tavoitteena on, että opiskelija:

- tekee tekstiilitöitä tavoitteellisesti ja monipuolisesti käyttäen eri tekniikoita, materiaaleja, työtapoja ja työvälineitä;
- osaa valmistaa itselleen hyödyllisiä tekstiilejä, esim. vaatteita, asusteita tai sisustustekstiilejä;
- osaa ideoida töitään ja suunnitella työskentelyään;
- osaa työskennellä taloudellisesti ja kestävästi kehityksen periaatteiden mukaisesti;
- hahmottaa ongelmat ja ratkaisee niitä aiempaan tietoon pohjautuen ja uutta tietoa etsien;
- rohkaistuu kokeilemaan luovia ratkaisuja;
- syventää aiempaa osaamistaan;
- arvostaa omaa työtään;
- saa valmiuksia tekstiilitöiden harrastamiseen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija käyttää valitsemissaan töissä tarkoituksenmukaisia työvälineitä ja tekniikoita.
- Opiskelija toteuttaa kokonaisen käsityöprosessin suunnittelusta toteutukseen.
- Opiskelija osaa ompelu- ja lankatöiden perusteita: ompelukoneen langoittaminen, kaavojen piirtäminen, vaatteiden ompelu, valmiin neuleen tai virkkaustyön tekeminen.
- Opiskelija etsii ja löytää ratkaisuja työskentelyssä ilmeneviin ongelmiin perustellen ne loogisesti.

Puheviestintä 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- pohtii äidinkielen merkitystä;
- tiedostaa, mitä esiintymisjännitys on ja oppii hallitsemaan sitä;
- rohkaistuu esiintyjänä;
- osaa ilmaista itseään puhumalla erilaisissa tilanteissa;
- osaa kuunnella muita;
- osaa keskustella ja perustella näkemyksensä erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja toimia eettisesti viestintätilanteissa;
- osaa esiintyä itselleen luontaisella tavalla;
- osaa havainnoida ja analysoida yksilö- ja ryhmäviestintätilanteita;
- osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa valmistella esitelmän ja esittää sen.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osallistuu säännöllisesti esiintymisharjoituksiin.

Uskonto 3 op

Raamattutieto, kirkon oppi ja kristillinen usko

Tavoitteena on, että opiskelija

- tietää kristillisen uskon keskeiset opit;
- sisäistää apostolisen uskontunnustuksen sisällön;
- tuntee Raamatun rakenteen ja sen keskeiset opetukset;
- kykenee pohtimaan Raamatun kertomusten sanomaa sitä oman elämänsä kontekstissa;
- innostuu Raamatun lukemisesta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aamuhartauksiin ja jumalanpalveluksiin.
- Opiskelija osoittaa raamatuntuntemuksensa tentissä.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunnilla.

Ihmisen elämä ja etiikka

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee eettisen kysymyksenasettelun ja ymmärtää elämänkysymysten ja eettisen pohdinnan merkityksen;
- omaksuu käsitteellisiä välineitä eettisten kysymysten tarkasteluun;
- ymmärtää tekevänsä päivittäin moraalisia valintoja ja tietää olevansa vastuussa ratkaisuisistaan;
- saa perustiedot ihmisen elämänkysymyksistä ja ajankohtaisista etiikan aiheista ja osaa kytkeä ne uskonnon kannalta keskeisiin kysymyksenasetteluihin;
- ymmärtää Raamatun yhteyden elämänkysymyksiin ja etiikkaan;
- ymmärtää luterilaisen etiikan keskeisen sisällön ja kirkkojen eettisten kannanottojen taustalla olevia teologisia perusteita.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pitää uskonnotunnilla esitelmän eettistä kysymystä käsittelevästä aiheesta yhdessä ryhmän kanssa ja osoittaa eettisen osaamisensa
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunneilla

Martti Luther ja uskonpuhdistus, Lars Levi Laestadius ja lestadiolainen herätysliike

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset;
- tuntee Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset.
- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppituntien keskusteluihin.

5.8.3 Luonto- ja erätaitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja

Luonto- ja erätaitojen linjalla järjestetään yleissivistävää koulutusta. Opiskelun painopiste on fyysisen ja psyykkisen kestävyys- ja sinnikkyuden lisääminen. Tähän tavoitteeseen pyritään harjoituksilla, joita järjestetään luonnossa vallitsevissa olosuhteissa. Luonnon tunteminen ja suojeleminen sekä luonnossa liikkuminen ja eränkäynti ovat keskeisiä opetuksen sisältöjä. Tavoitteena on antaa tietoa ja taitoja luonnon virkistyskäyttöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti. Linjalla on mahdollisuus suorittaa erätaidon peruskurssi.

Erätaidon projektityö 1 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa ideoida ja suunnitella luonto- ja erätaitoihin liittyviä tehtäväkokonaisuuksia;
- etsii tietoa ja valitsee tavoitteen kannalta olennaisia tietolähteitä ja toimintatapoja;
- hyödyntää digitaalisia toimintaympäristöjä työskentelyssä ja tiedon jakamisessa;
- käyttää äidinkieltään toisen asteen opinnoissa tarvittavalla tasolla itsensä ilmaisuun ja oman osaamisensa osoittamiseen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa hankkia tarvitsemaansa tietoa opetuskielellä.
- Opiskelija hankkii tietoa, tuottaa tekstiä ja kuvamateriaalia sisältävän kokonaisuuden, jonka dokumentoi sähköisessä muodossa.
- Opiskelija käyttää työskentelyssä digitaalisia toimintaympäristöjä.

Luontotieto 1 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen;
- osaa suhtautua kriittisesti luontoa ja luonnon ilmiöitä käsittelevään informaatioon;
- tekee arjessa ratkaisuja luonnon kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti;
- ymmärtää kokonais kuvan ihmisen roolista luonnon kuormittajana ja suojeelijana;

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa suhteuttaa luonnonilmiöt ja ihmisen toiminnan luonnossa ja ilmakehässä tapahtuviin muutoksiin.
- Opiskelija osaa tehdä itse luontoa suojelevia valintoja arkielämässään.

Lajintuntemus 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa Suomessa elävät nisäkkäät sekä yleisimmät lintu- ja kalalajit;
- tietää ja tunnistaa Suomessa luonnonvaraisena esiintyvät puulajit;

- tietää eläinten elintapoja ja tunnistaa niiden jättämiä jälkiä;
- tietää lajien levinneisyyden ja yleisimpien muuttolintujen muuton.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tunnistaa yleisimpiä kotimaisia eläin- ja kasvilajeja.
- Opiskelija tunnistaa yleisimpiä kotimaisia lintulajeja äänen perusteella.
- Opiskelija tietää tavallisimpien eläinlajien elintavat.

Erätaito 6 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee eräkäynnin ja retkeilyn perustaidot;
- osaa kunnioittaa ja suojella luontoa siellä liikkuessaan;
- osaa käyttää luonnon monipuolisia mahdollisuuksia harrastuksiin ja virkistymiseen;
- tunnistaa suorituskäytönsä rajat ja kehittää fyysistä ja psyykkistä kestävyttään.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tehdä tulet.
- Opiskelija osaa majoittua luonnossa ja tietää jokamiehenoikeudet ja -velvollisuudet.
- Opiskelija tunnistaa omat taitonsa ja suorituskäytönsä liikkuessaan luonnossa.

Retkikuntavaellus 5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee pitkän vaelluksen valmistelun ja turvallisen toteutuksen;
- osallistuu aktiivisesti työskennellen vaelluksen rahoitusprojektiin ;
- osaa ratkaista ongelmat, jotka liittyvät reitin valintaan, muonitukseen ja välineisiin;
- osaa toimia ryhmän jäsenenä viikon ajan haastavissa ja vaihtelevissa olosuhteissa;
- osaa toimia itsenäisesti luonnon olosuhteissa myös talvella oman psyykkisen ja fyysisen suorituskäytönsä puitteissa ja omaa turvallisuuttaan vaarantamatta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa toimia retkikunnan aktiivisena jäsenenä.
- Opiskelija osaa edetä maastossa etukäteen suunniteltua reittiä.
- Opiskelija osaa ratkaista ongelmat, jotka johtuvat esimerkiksi sään muuttumisesta.
- Opiskelija osaa suunnitella ja turvallisesti toteuttaa hiihtovaelluksen.

Suunnistus 4 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa suunnistaa kartan ja kompassin avulla;
- osaa edetä luonnossa tarkoituksenmukaisesti lukemalla karttaa ja maastoa;
- käyttää suunnistuksen apuna paikkatietojärjestelmiä ja GPS-paikannuslaitteita;
- ratkaisee suunnistuksen ongelmatilanteita teoriassa sekä maastossa liikkuessaan;
- opiskelija osaa ratkaista reitinvalinnasta tai eksymisestä johtuvat ongelmat.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa kulkea luonnossa eksymättä eri apuvälineitä käyttäen.
- Opiskelija osaa käyttää suunnistaessaan digitaalisia toimintaympäristöjä.
- Opiskelija selviytyy ja osaa suunnistaa myös ilman karttaa ja kompassia.

Puheviestintä 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- pohtii äidinkielenä merkitystä;
- tiedostaa, mitä esiintymisjännitys on ja oppii hallitsemaan sitä;
- rohkaistuu esiintyjänä;
- osaa ilmaista itseään puhumalla erilaisissa tilanteissa;
- osaa kuunnella muita;
- osaa keskustella ja perustella näkemyksensä;
- osaa esiintyä itselleen luontaisella tavalla;
- osaa havainnoida ja analysoida yksilö- ja ryhmäviestintätilanteita;
- osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa valmistella esitelmän ja esittää sen.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osallistuu säännöllisesti esiintymisharjoituksiin.

Uskonto 3 op

Raamattutieto, kirkon oppi ja kristillinen usko

Tavoitteena on, että opiskelija

- tietää kristillisen uskon keskeiset opit;
- sisäistää apostolisen uskontunnustuksen sisällön;
- tuntee Raamatun rakenteen ja sen keskeiset opetukset;
- kykenee pohtimaan Raamatun kertomusten sanomaa sitä oman elämänsä kontekstissa;
- innostuu Raamatun lukemisesta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aamuhartauksiin ja jumalanpalveluksiin.
- Opiskelija osoittaa raamatuntuntemuksensa tentissä.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunnilla.

Ihmisen elämä ja etiikka

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee eettisen kysymyksenasettelun ja ymmärtää elämänkysymysten ja eettisen pohdinnan merkityksen;

- omaksuu käsitteellisiä välineitä eettisten kysymysten tarkasteluun;
- ymmärtää tekevänsä päivittäin moraalisia valintoja ja tietää olevansa vastuussa ratkaisuksistaan;
- saa perustiedot ihmisen elämänskysymyksistä ja ajankohtaisista etiikan aiheista ja osaa kytkeä ne uskonnon kannalta keskeisiin kysymyksenasetteluihin;
- ymmärtää Raamatun yhteyden elämänskysymyksiin ja etiikkaan;
- ymmärtää luterilaisen etiikan keskeisen sisällön ja kirkkojen eettisten kannanottojen taustalla olevia teologisia perusteita.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pitää uskonnotunnilla esitelmän eettistä kysymystä käsittelevästä aiheesta yhdessä ryhmän kanssa ja osoittaa eettisen osaamisensa
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunneilla

Martti Luther ja uskonpuhdistus, Lars Levi Laestadius ja lestadiolainen herätysliike

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset;
- tuntee Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset.
- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppituntien keskusteluihin.

5.8.4 Monialaisten opintojen oppivelvollisuuskoulutuslinja

Monialaisten opintojen linjalla järjestetään yleissivistävää koulutusta, jossa mm. puhe- ja kirjoitusviestinnän, englannin ja kuvaviestinnän parissa saatuja tietoja, taitoja ja valmiuksia hyödynnetään monialaisten aiheiden ja projektityöskentelyn parissa. Linja tarjoaa mielekkään ja monipuolisen ponnahduslaudan toisen asteen opintoihin esimerkiksi lukioon aikoville ja sitä harkitseville, omia vahvuuksiaan etsiville tai kaikesta kiinnostuneille.

Puhe- ja kirjoitusviestintä 4 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- pohtii äidinkiellensä merkitystä;
- oppii tunnistamaan vahvuuksiaan ja heikkouksiaan puhe- ja kirjoitusviestijänä;
- osaa ilmaista itseään puhumalla erilaisissa tilanteissa;
- harjoittaa henkilökohtaisia puheviestintätaitojaan ja rohkaistuu ja harjaantuu keskustelijana, kuuntelijana, puhujana ja esiintyjänä;
- harjoittaa ryhmäviestintä- ja argumentointitaitojaan;
- osaa havainnoida ja analysoida yksilö- ja ryhmäviestintätilanteita;

- osaa antaa ja vastaanottaa palautetta;
- oppii tunnistamaan ja tulkitsemaan tekstilajeja ja -tyyppejä;
- harjaantuu tekstien lukijana, tulkitsijana ja tuottajana;
- saa valmiuksia tiedonhankintaan, lähteiden kriittiseen tarkasteluun ja luotettavuuden arviointiin;
- syventää moni- ja medialukutaidon osaamistaan ja mediakriittisyyttään perehtymällä medioiden toimintaan vaikuttaviin yhteiskunnallisiin, taloudellisiin ja kulttuurisiin tekijöihin;
- saa valmiuksia tarkastella tuottamiaan tekstejä kielenhuollollisesta näkökulmasta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittymiskohteitaan ja asettaa itselleen tavoitteita.
- Opiskelija osaa valmistella esitelmän ja esittää sen.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija tunnistaa opintojensa kannalta tärkeimpiä ja tavanomaisimpia tekstilajeja ja osaa tarkastella niihin kuuluvia tekstejä sekä muita mediasisältöjä kriittisesti.
- Opiskelija osallistuu säännöllisesti harjoituksiin.

Englanti 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa arvioida omaa kielitaitoaan ja asettaa itselleen kielenoppimistavoitteita;
- saa rohkeutta englannin kielen käyttämiseen arjessa, opinnoissa ja työelämässä;
- harjoittaa suullista kielitaitoaan kuuntelemisen, puhumisen ja keskustelun osa-alueilla;
- tutustuu englanninkieliseen kulttuuriin ja mediaan, ymmärtää englannin kielen merkityksen tiedonhankinnan välineenä ja harjaantuu englanninkielisten lähteiden ymmärtämisessä ja tulkitsemisessä;
- vahvistaa kulttuurisia ja eettisiä taitojaan;
- vahvistaa tekstin tuottamisen taitojaan.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija arvioi englannin kielen taitoaan tavoitteita asettaen.
- Opiskelija käyttää englanninkielisiä lähteitä työskentelynsä tukena.
- Opiskelija osaa aloittaa englanninkielisen keskustelun ja ilmaista mielipiteensä arkipäiväisistä aiheista.
- Opiskelija kirjoittaa englanninkielisen tiivistelmän tutkimastaan aiheesta.

Kuvallinen viestintä 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa valmiuksia kuvalliseen viestintään ja sen soveltamiseen omassa monialaisessa projektissaan hyödyntäen kuvallisen viestinnän prosesseja;
- osaa ottaa kuvia digitaalisella järjestelmäkameralla ja muokata kuvia digitaalisesti;

- osaa kuvata videota ja tehdä perusmuokkausta;
- osaa muokata informatiivisen ja visuaalisesti selkeän ja kiinnostavan diasarjan taiton ja typografian näkökulmasta;
- osaa toteuttaa ja julkaista tarkoituksenmukaista esitys- ja mediamateriaalia seminaareissa ja somekanavissa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja julkaisee monimediaesityksen omasta monialaisesta projektistaan itsenäisesti tai osana ryhmää.

Monialaiset opinnot 5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii etsimään tietoa itseään kiinnostavista ilmiöistä;
- vahvistaa oppiainerajat ylittävien kokonaisuuksien hallintaa ja ymmärtämistä ja soveltaa oppimaansa muissa oppiaineissaan;
- vahvistaa oppimaan oppimisen ja ajattelun taitojaan sekä opiskelutaitojaan;
- vahvistaa kriittistä ja luovaa ajatteluaan;
- vahvistaa kulttuurisia ja eettisiä taitojaan.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija löytää itseään kiinnostavan aihekokonaisuuden ja tarkastelee sitä oppiainerajat ylittävällä tavalla.
- Opiskelija löytää itselleen sopivan oppimis- tai työskentelytavan.
- Opiskelija osaa toimia eettisesti sosiaalisessa mediassa.
- Opiskelija osoittaa kykyä huomioida kulttuuriset ja eettiset näkökulmat ajattelussaan ja ilmaisussaan.

Projektityöskentely 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojaan;
- vahvistaa tiedonhankinnan, lähteiden kriittisen tarkastelun ja luotettavuuden arvioinnin taitojaan;
- vahvistaa raportoinnin ja tiedon esittämisen taitojaan monimediaa hyödyntäen;
- vahvistaa tiedonhallinta- ja digitaitojaan;
- osaa hahmottaa ratkaisua vaativat ongelmat työskentelyssään.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija valmistaa ja esittää yksin tai yhteistyössä muiden kanssa projektityön, jossa hän tarkastelee valitsemaansa aihepiiriä oppiainerajat ylittäen.
- Opiskelija osaa hankkia tarvitsemaansa tietoa opetuskielellä ja jollain muulla osaamallaan kielellä.
- Opiskelija osaa toimia digitaalisessa toimintaympäristössä jatko-opinnoissa tarvittavalla tasolla.
- Opiskelija osaa etsiä ja löytää erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja ongelmiin.

- Opiskelija osaa perustella tekemänsä ratkaisut loogisesti.

Uskonto 3 op

Raamattutieto, kirkon oppi ja kristillinen usko

Tavoitteena on, että opiskelija

- tietää kristillisen uskon keskeiset opit;
- sisäistää apostolisen uskontunnustuksen sisällön;
- tuntee Raamatun rakenteen ja sen keskeiset opetukset;
- kykenee pohtimaan Raamatun kertomusten sanomaa sitä oman elämänsä kontekstissa;
- innostuu Raamatun lukemisesta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aamuhartauksiin ja jumalanpalveluksiin.
- Opiskelija osoittaa raamatuntuntemuksensa tentissä.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunnilla.

Ihmisen elämä ja etiikka

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee eettisen kysymyksenasettelun ja ymmärtää elämänkysymysten ja eettisen pohdinnan merkityksen;
- omaksuu käsitteellisiä välineitä eettisten kysymysten tarkasteluun;
- ymmärtää tekevänsä päivittäin moraalisia valintoja ja tietää olevansa vastuussa ratkaisuksistaan;
- saa perustiedot ihmisen elämänkysymyksistä ja ajankohtaisista etiikan aiheista ja osaa kytkeä ne uskonnon kannalta keskeisiin kysymyksenasetteluihin;
- ymmärtää Raamatun yhteyden elämänkysymyksiin ja etiikkaan;
- ymmärtää luterilaisen etiikan keskeisen sisällön ja kirkkojen eettisten kannanottojen taustalla olevia teologisia perusteita.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pitää uskonnotunnilla esitelmän eettistä kysymystä käsittelevästä aiheesta yhdessä ryhmän kanssa ja osoittaa eettisen osaamisensa
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunneilla

Martti Luther ja uskonpuhdistus, Lars Levi Laestadius ja lestadiolainen herätysliike

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset;
- tuntee Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset.

- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Lars Levi Laestadiuksen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppituntien keskusteluihin.

5.8.5 Monimediataitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja

Monimediataitojen linjalla järjestetään yleissivistävää koulutusta. Opiskelun painopiste on monipuolisten viestintätaitojen opiskelu. Opinnoissa opiskellaan kuvallista, audiovisuaalista, kirjallista ja puheviestintää sekä journalistiikkaa. Opiskelu on projektimaista työskentelyä ja linjan opiskelijat osallistuvat aktiivisesti opiston viestintään. Tavoitteena on saada taitoja sekä viestinnälliseen sisällöntuotantoon että mediateknologian hallintaan. Opinnot antavat valmiuksia monipuoliseen viestinnälliseen työskentelyyn sekä jatko-opinnoissa että työelämässä.

Kuvallinen viestintä 4 op

Kurssiin sisältyy lukiokurssi KU3: Kuva viestii ja vaikuttaa (2op).

Tavoitteena on, että opiskelija

- hyödyntää kuvallisen ilmaisun taitojaan viestinnässä;
- tutustuu kuvallisen viestinnän menetelmiin ja prosesseihin;
- osaa käyttää järjestelmäkameraa ja digitaalista kuvankäsittelyä monipuolisesti ja hyödyntää valokuvauksen perusteita kuvallisessa ilmaisussaan;
- osaa kuvata ja muokata videoita ja hyödyntää elokuvallista ilmaisua kuvallisessa ilmaisussaan;
- osaa toteuttaa suoratoistolähteyksen osana ryhmää;
- osaa hyödyntää valoja ja lisävalaistusta video- ja valokuvatuotannoissa;
- osaa tuottaa, muokata ja esittää digitaalista mediaa viestinnällisiin tarkoituksiin eri viestintäkanavilla;
- osaa suunnitella ja toteuttaa markkinointimateriaalia visuaalisesta ja kirjallisesta näkökulmasta;
- osaa ottaa kuvillaan kantaa mediassa, kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa oleviin arvoihin;
- osaa arvioida ja tarkastella mediaesityksiä ja visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän, yleisön ja yhteiskunnan näkökulmista.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ottaa valokuvia järjestelmäkameralla ja muokata kuvia digitaalisesti.
- Opiskelija osaa toteuttaa videoprojektin itsenäisesti tai osana ryhmää.
- Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa digitaalisen mainoksen tai esitteen.
- Opiskelija osaa toteuttaa suoratoistolähteyksen osana ryhmää.
- Opiskelija osaa soveltaa kuvallisen viestinnän taitoja viestinnällisiin tarkoituksiin.

Radiotyö 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu radion luonteeseen viestimenä;
- osaa äänittämisen perusteet;
- osaa editoida audiomateriaalia;
- osaa kirjoittaa radioilmaisuu sopivaa tekstiä;
- osaa puhua selkeästi ja tarkoituksenmukaisesti;
- tuntee ohjelman tekemisen kokonaisprosessin.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija tuntee ohjelman tekemisen kokonaisprosessin.
- Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa toimitetun radio-ohjelman.

Journalistiikan taidot 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- tutkii median, journalistiikan ja markkinoinnin vaikuttamiskeinoja ja toimintaprosesseja ja soveltaa niitä media- ja viestintäteknologioihin;
- syventää vuorovaikutus- ja vaikuttamistaitojaan kehittämällä mediatuottamisen osaamistaan yhdessä muiden kanssa eri viestintäympäristöissä ja eri välinein;
- syventää moni- ja medialukutaidon osaamistaan ja mediakriittisyyttään perehtymällä medioiden toimintaan vaikuttaviin yhteiskunnallisiin, taloudellisiin ja kulttuurisiin tekijöihin;
- tuntee tekijänoikeuksia ja sananvapautta koskevia keskeisiä normeja ja osaa analysoida medioihin liittyviä eettisiä ja esteettisiä kysymyksiä;
- osaa käyttää monilukutaitoa ja medioita itseilmaisussa ja vuorovaikutuksessa sekä toimia vastuullisesti sisällön tuottajana, käyttäjänä ja jakajana.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija tunnistaa median, journalistiikan ja markkinoinnin vaikuttamiskeinoja ja soveltaa niitä toimintaympäristössään.
- Opiskelija osaa tarkastella mediasisältöjä kriittisesti ja analyyttisesti.
- Opiskelija tuottaa mediasisältöä eri välinein ja yhteistyössä toisten kanssa, ja soveltaa siinä tietoaan tekijänoikeuksista ja sananvapautta koskevista normeista.
- Opiskelija osoittaa kykyä käyttää medioita itseilmaisun välineenä ja toimia vastuullisesti sisällön tuottajana, käyttäjänä ja jakajana.

Mediaprojektit 5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- hyödyntää mediateknologian keinoja, työtapoja ja prosesseja suunnittelussa, vuorovaikutuksessa ja osallistumisessa itsenäisesti sekä osana ryhmää;
- soveltaa ja yhdistelee kuvallista, kirjallista, audio- ja puheviestintää erilaisissa digitaalisen median projekteissa;
- suunnittelee ja toteuttaa videotuotannon, verkkotapahtuman tai markkinointiprojektin monikanavaisesti;
- muokkaa, kehittää ja iteroi digitaalista mediamateriaalia erilaisiin viestinnällisiin tarkoituksiin;

- osallistuu toimitukselliseen sisällöntuotantoon hyödyntäen journalistisia prosesseja;
- soveltaa ongelmanratkaisutaitojaan ja harjoittelee vuorovaikutustaitoja ja käytännön yhteistyötä eri toimituksellisissa tai monimediatuotantorooleissa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa toimia sisällöntuottajana mediaprojektissa.
- Opiskelija osaa toimia teknisenä asiantuntijana mediaprojektissa.
- Opiskelija osaa soveltaa kuvallisen, kirjallisen, audio- ja puheviestinnän taitoja toteuttamalla monimediaprojektin osana ryhmää.
- Opiskelija osaa ratkaista viestinnällisiä ja teknisiä ongelmia käytännön mediaprojektityössä ja perustella ratkaisujaan.
- Osaa hyödyntää ryhmätyötaitoja projektityöskentelyssä.
- Osaa hyödyntää iteroivaa suunnittelu- ja työskentelyprosessia työskentelyssään.

Puheviestintä 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- pohtii äidinkielen merkitystä;
- tiedostaa, mitä esiintymisjännitys on ja oppii hallitsemaan sitä;
- rohkaistuu esiintyjänä;
- osaa ilmaista itseään puhumalla erilaisissa tilanteissa;
- osaa kuunnella muita;
- osaa keskustella ja perustella näkemyksensä;
- osaa esiintyä itselleen luontaisella tavalla;
- osaa havainnoida ja analysoida yksilö- ja ryhmäviestintätilanteita;
- osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa valmistella esitelmän ja esittää sen.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osallistuu säännöllisesti esiintymisharjoituksiin.

Uskonto 3 op

Raamattutieto, kirkon oppi ja kristillinen usko

Tavoitteena on, että opiskelija

- tietää kristillisen uskon keskeiset opit;
- sisäistää apostolisen uskontunnustuksen sisällön;
- tuntee Raamatun rakenteen ja sen keskeiset opetukset;
- kykenee pohtimaan Raamatun kertomusten sanomaa sitä oman elämänsä kontekstissa;
- innostuu Raamatun lukemisesta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aamuhartauksiin ja jumalanpalveluksiin.
- Opiskelija osoittaa raamatuntuntemuksensa tentissä.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunnilla.

Ihmisen elämä ja etiikka

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee eettisen kysymyksenasettelun ja ymmärtää elämänkysymysten ja eettisen pohdinnan merkityksen;
- omaksuu käsitteellisiä välineitä eettisten kysymysten tarkasteluun;
- ymmärtää tekevänsä päivittäin moraalisia valintoja ja tietää olevansa vastuussa ratkaisuksistaan;
- saa perustiedot ihmisen elämänkysymyksistä ja ajankohtaisista etiikan aiheista ja osaa kytkeä ne uskonnon kannalta keskeisiin kysymyksenasetteluihin;
- ymmärtää Raamatun yhteyden elämänkysymyksiin ja etiikkaan;
- ymmärtää luterilaisen etiikan keskeisen sisällön ja kirkkojen eettisten kannanottojen taustalla olevia teologisia perusteita.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pitää uskonnotunnilla esitelmän eettistä kysymystä käsittelevästä aiheesta yhdessä ryhmän kanssa ja osoittaa eettisen osaamisensa
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunneilla

Martti Luther ja uskonpuhdistus, Lars Levi Laestadius ja lestadiolainen herätysliike

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset;
- tuntee Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset.
- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppituntien keskusteluihin.

5.8.6 Sosiaali- ja terveysalan oppivelvollisuuskoulutuslinja

Sosiaali- ja terveysalan linjan tavoitteena on antaa yleissivistävää koulutusta sekä valmiuksia sosiaali- ja terveysalalle. Linjan tavoitteena on oppia toimimaan vuorovaikutuksessa erilaisten ja eri-ikäisten ihmisten kanssa. Opintojen aikana on mahdollisuus suorittaa hoitoalaan liittyviä teoriaopintoja sekä ensiavun kurssi.

Lasten kasvatus ja hoito 3,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa määritellä hoidon periaatteet, lähtökohdat, tavoitteet ja menetelmät;
- kunnioittaa perheen ja lapsen arvomaailmaa, elämäkatsomusta ja elämänhistoriaa;
- tunnistaa lapsen normaalit fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset toiminnot;
- osaa nimetä keinoja erityistä hoitoa vaativien lasten yksilöllisten perustarpeiden tyydyttämiseen;
- oppii ohjaamaan ja tukemaan lapsen kasvua ja kehitystä päivähoiton tavoitteiden suunnassa;
- osaa selittää ja kuvata ammatillisen vastuun ja luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen merkityksen osana lapsen hoitoa;
- tunnistaa lasten yleisimmät sairaudet ja tapaturmat;
- raportoi omaa oppimista oppimispäiväkirjassa;
- soveltaa teorian tietoa suunnittelemalla ja toteuttamalla lasten päiväkerhotapahtuman osana projektityötä;
- tutustuu lastenlaulukirjallisuuteen, loruihin ja laululeikkeihin ja rohkaistuu kehittämään ja käyttämään omia taitojaan musiikissa ja saa näin iloa ja virkistystä;
- omaksuu kokonaisnäkemyksen lasten ohjaamisesta;
- ymmärtää luovan toiminnan merkityksen lapsen kehityksen ja kasvun tukena.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa nimetä lapsen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen eri vaiheita ja niitä suojaavia tekijöitä.
- Opiskelija osaa kertoa, miten varhaiskasvatus on järjestetty Suomessa.
- Opiskelija tunnistaa erilaisia perheitä ja ymmärtää perhetyön ja lastensuojelun keskeisiä sisältöjä.
- Opiskelija pohtii oman lapsuuden, perheen ja kodin merkitystä omassa elämässään.
- Opiskelija ymmärtää leikin merkityksen lapsen kehityksen kannalta.
- Opiskelija tunnistaa lapsen yleisimpiä sairauksia ja tapaturmia sekä osaa hakea tietoa miten eri sairauksien kohdalla toimitaan.
- Opiskelija harjoittelee lasten ohjaamista kerhotilanteessa.

Vammaistyö 3,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee vammaistyön historiaa sekä vammaispalvelujen rakennetta;
- saa teorian tietoa ja käytännön valmiuksia vammaisten hoitoon, ohjaukseen ja tukemiseen kunnioittaen vammaisen arvomaailmaa, elämäkatsomusta ja elämänhistoriaa;
- oppii valmiuksia toimia erilaisten ja eri-ikäisten vammaisten kanssa kokonaiskuntoutuksen periaatteiden mukaisesti;
- osaa tukea ja ohjata vammaisen ihmisen selviytymistä arkielämän toiminnoissa ja sosiaalisten suhteiden rakentamisessa;
- oppii soveltamaan tietoja ja taitoja vammaisten hoitoon, ohjaukseen ja tukemiseen;
- hahmottaa erityistilanteisiin ja kehitysvammaisten avustamiseen liittyviä ongelmia ja osaa etsiä niihin ratkaisuja.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa kertoa yleisimmät kehitysvammat ja niiden ominaispiirteet.
- Opiskelija osaa kertoa vammaispalvelujen rakenteesta.
- Opiskelija ymmärtää vammaisen ihmisen oikeudet.
- Opiskelija ohjaa erityislinjan nuoria ja kohtaa erityislinjan nuoret kunnioittavasti.
- Opiskelija osaa ratkaista vammaisten kanssa esiin tulevia ongelmia.

Ikääntyvien hoito ja kuntoutus 2,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- tietää ikääntyvien hoidon periaatteet, tavoitteet ja menetelmät;
- tuntee normaalin ikääntymisen;
- kunnioittaa ikääntyvän ihmisen arvomaailmaa, elämäkatsomusta ja elämänhistoriaa;
- saa valmiuksia ikääntyvän ihmisen yksilöllisten perustarpeiden tyydyttämiseen sekä toimintakyvyn ohjaamiseen ja tukemiseen päivittäisissä toiminnoissa;
- tuntee ikääntyvien yleisimmät sairaudet ja tapaturmat;
- sisäistää ammatillisen vastuun ja luottamuksellisen vuorovaikutuksen osana ikääntyvien hoitoa;
- tiedostaa kasvavan ikäihmisten määrän seurauksia ja vaikutuksia suomalaiselle yhteiskunnalle;
- osallistuu vierailuun ikäihmisten luona;
- suunnittelee ja toteuttaa osana ryhmää yhden toiminnallisen tapahtuman isommalle ikäihmisten ryhmälle;
- ymmärtää terveellisen ravinnon merkityksen ikääntyvälle ihmiselle;
- saa valmiuksia sekä iäkkään ihmisen että hänen läheistensä kohtaamiseen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa kertoa ikääntymisen vaikutuksista ihmisen terveyteen ja toimintakykyyn.
- Opiskelija osaa suunnitella ikäihmisille suunnattua viriketoimintaa ja ottaa huomioon kohderyhmän tarpeet.
- Opiskelija pohtii osaamistaan peilaten kurssin tavoitteisiin ja sisältöihin.
- Opiskelija ymmärtää kunnioittavan vuorovaikutuksen merkityksen ikäihmiselle.

Ensiapu 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa hätäensiavun perusteet;
- osaa toimia oikein onnettomuudessa tai sairauskohtauksessa;
- osaa painelu-puhalluselvytyksen ja käyttää defibrillaattoria;
- osaa sitoa erilaisia haavoja;
- tunnistaa yleisimmät sairauskohtaukset, kuten aivoverenkierron häiriön oireet, pyörtyminen, rintakipu, epilepsia, diabetes, kouristukset ja hengitysvaikeudet;
- osaa antaa ensiapua erilaisissa tapaturmissa tai muissa äkillisissä tilanteissa, kuten palovammat, nivelvammat ja murtumat, myrkytykset, sokki ja vierasesine hengitysteissä.

Arvioinnin kohteet:

- Arviointi määräytyy ensiapukoulutuksen järjestävän tahon asettamien kriteerin mukaan.

Terveys voimavarana 2 op, vastaa lukion kurssia TE1

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy kuvailemaan ja jäsentelemään keskeisiä ihmisen voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä sekä analysoimaan niiden yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyteen;
- osaa selittää erilaisten terveystilanteiden ilmiöiden muodostumista ja arvioida niiden merkitystä terveydelle sekä soveltaa keskeisiä sosiaalipsykologisia malleja ja teorioita elintapojen omaksumisen selittämisessä;
- tunnistaa omiin elintapoihinsa vaikuttavia tekijöitä ja pystyy arvioimaan elintapavalintojen merkitystä omalle ja lähiympäristön terveydelle sekä antamaan perusteltuja ehdotuksia siitä, miten terveyttä edistäviä elintapoja voidaan ylläpitää ja vaarantavia ehkäistä.

Keskeiset sisällöt:

Terveyden kokonaisvaltaisuus:

- Terveyttä määrittävät keskeiset tekijät ja niiden vaikutusmekanismit.
- Terveyttä ja elintapoja selittävät keskeiset sosiaalipsykologiset teoriat ja mallit: suunnitellun käyttäytymisen teoria, sosiaalis-kognitiivinen teoria, terveysuskomusmalli, muutosvaihemalli.
- Terveystilanteita: terveyden arvostamisen ja käyttäytymisen välinen ristiriita, medikalisaatio ja terveyden sairastuminen, elintapoihin puuttuminen, uskomus- eli vaihtoehtohoidot.

Kehon ja mielen hyvinvoinnin keskeiset perusteet:

- Terveyttä edistävä ravinto, liikunta, lepo, uni sekä painonhallinta.
- Seksuaalisuus, seksuaaliterveys, seksuaalioikeudet.
- Mielenterveyttä suojaavat yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset tekijät, stressi ja kriisit mielenterveyttä kuormittavina tekijöinä, keinoja kuormituksen hallintaan.
- Opiskeluhyvinvointi

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Kirjoittamistaidot 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa sisällöltään, rakenteeltaan ja tyylieltään ehyttä ja johdonmukaista tekstiä yksin ja yhdessä;
- tunnistaa argumentoinnin tehokeinoja ja osaa hyödyntää niitä omassa tekstissään;

- sujuvoittaa tekstiä jäsentelyn ja sidosteisuuden keinoin;
- osaa suunnitella kirjoittamisprosessia ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet;
- hyödyntää tyylilajiltaan erilaisia tekstejä (esim. asiateksti, pohtivat tekstit, proosa, kuva) oman kirjoittamisen pohjana;
- käyttää lähdeviittaustekniikkaa ja sisällyttää tekstiin omaa ajattelua sekä lähdemateriaalista saatua tietoa;
- tuottaa erilaisia tekstejä kuten argumentoiva teksti, uutinen, haastattelu, tiivistelmä ja aineistopohjainen essee;
- osaa suhtautua kriittisesti mediassa esitettyyn tietoon ja osaa arvioida sen luotettavuutta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa valita aineiston, jota hyödyntää kirjoittamisessa.
- Opiskelija osaa viitata lähdemateriaaliin ja ilmaista omaa ajattelua osana omaa tekstiä.
- Opiskelija osaa suunnitella ja tuottaa tekstiä yksin ja yhdessä.

Projektityö 1 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa ideoida ja suunnitella omaan alaan liittyviä tehtäväkokonaisuuksia;
- etsii tietoa ja valitsee tavoitteen kannalta olennaisia tietolähteitä ja toimintatapoja;
- hyödyntää digitaalisia toimintaympäristöjä työskentelyssä ja tiedon jakamisessa;
- käyttää äidinkieltään toisen asteen opinnoissa tarvittavalla tasolla itsensä ilmaisuun ja oman osaamisensa osoittamiseen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa hankkia tarvitsemaansa tietoa opetuskielellä.
- Opiskelija hankkii tietoa, tuottaa tekstiä ja kuvamateriaalia sisältävän kokonaisuuden, jonka dokumentoi sähköisessä muodossa.
- Opiskelija käyttää työskentelyssä digitaalisia toimintaympäristöjä.

Puheviestintä 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- pohtii äidinkiellensä merkitystä;
- tiedostaa, mitä esiintymisjännitys on ja oppii hallitsemaan sitä;
- rohkaistuu esiintyjänä;
- osaa ilmaista itseään puhumalla erilaisissa tilanteissa;
- osaa kuunnella muita;
- osaa keskustella ja perustella näkemyksensä;
- osaa esiintyä itselleen luontaisella tavalla;
- osaa havainnoida ja analysoida yksilö- ja ryhmäviestintätilanteita;
- osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa valmistella esitelmän ja esittää sen.

- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osallistuu säännöllisesti esiintymisharjoituksiin.

Uskonto 3 op

Raamattutieto, kirkon oppi ja kristillinen usko

Tavoitteena on, että opiskelija

- tietää kristillisen uskon keskeiset opit;
- sisäistää apostolisen uskontunnustuksen sisällön;
- tuntee Raamatun rakenteen ja sen keskeiset opetukset;
- kykenee pohtimaan Raamatun kertomusten sanomaa sitä oman elämänsä kontekstissa;
- innostuu Raamatun lukemisesta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aamuhartauksiin ja jumalanpalveluksiin.
- Opiskelija osoittaa raamatuntutemuksensa tentissä.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunnilla.

Ihmisen elämä ja etiikka

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee eettisen kysymyksenasettelun ja ymmärtää elämänkysymysten ja eettisen pohdinnan merkityksen;
- omaksuu käsitteellisiä välineitä eettisten kysymysten tarkasteluun;
- ymmärtää tekevänsä päivittäin moraalisia valintoja ja tietää olevansa vastuussa ratkaisuksistaan;
- saa perustiedot ihmisen elämänkysymyksistä ja ajankohtaisista etiikan aiheista ja osaa kytkeä ne uskonnon kannalta keskeisiin kysymyksenasetteluihin;
- ymmärtää Raamatun yhteyden elämänkysymyksiin ja etiikkaan;
- ymmärtää luterilaisen etiikan keskeisen sisällön ja kirkkojen eettisten kannanottojen taustalla olevia teologisia perusteita.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pitää uskonnotunnilla esitelmän eettistä kysymystä käsittelevästä aiheesta yhdessä ryhmän kanssa ja osoittaa eettisen osaamisensa
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunneilla

Martti Luther ja uskonpuhdistus, Lars Levi Laestadius ja lestadiolainen herätysliike

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset;
- tuntee Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset.
- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Lars Levi Laestadiuksen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppituntien keskusteluihin.

5.8.7 Teknisten taitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja

Teknisten taitojen oppivelvollisuuskoulutuslinjan tavoitteena on kehittää opiskelijan valmiuksia teknisille ammattialoille. Opintoissa vahvistetaan käytännön tekemisen taitoja, kuten uskallusta tarttua työhön, rohkeutta kokeilla erilaisia teknisiä ratkaisuja, osata ratkaista ongelmia pelkäämättä epäonnistumista sekä kasvattaa sinnikkyyttä ja vastuuta omasta työstä.

Teknisen työn opetus tapahtuu valmentavalla otteella, jossa jokaisen opiskelijan toiminta, tiedot (teoria) ja kokemukset tuodaan jakoon yhteisen keskustelun kautta (dialogi). Dialogin tavoitteena on muuttaa oppilaiden omien töiden (projektit) valmistuksessa syntyvät kokemukset ja työskentelyn lomassa hankittu teorian tieto uudeksi osaamiseksi. Kokonaisuutena linjan opiskelu on kokemuksellista yhteistoiminnallista oppimista.

3D-teknologia 1-17,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää 3D-mallinnusohjelmaa;
- ymmärtää mallinnusteknologian hyödyt tuotesuunnittelussa;
- osaa ratkaista ongelmia ja tulostaa mallintamansa työn esitettävään muotoon.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa käyttää 3D-mallinnusohjelmaa tuotesuunnittelussa.
- Opiskelija osaa hyödyntää mallinnuksen tietoja tuotteen valmistuksessa.

Koneteknologia 0-17,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee koneiden, moottoreiden ja laitteiden toimintaperiaatteita;
- osaa käyttää työkaluja oikein ja ratkaista ongelmia;
- osaa huoltaa ja rakentaa koneita tai laitteita, kuten ruohonleikkuri, mopo tai spedelinko, joilla on jokin toiminnallinen funktio;
- ymmärtää huoltamisen ja korjaamisen ekologisen hyödyn.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa huoltaa koneen, moottorin tai laitteen.
- Opiskelija osaa valmistaa laitteeseen tarvittavat osat.
- Opiskelija osaa ostaa tarvittavat varaosat ekologisuus huomioiden.
- Opiskelija osaa käyttää työkaluja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Metalliteknologia 1-17,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää metallin ominaisuudet valmistusmateriaalina;
- osaa valmistaa tuotteita metallista;
- osaa käyttää metallin työstön yleisimpiä koneita, menetelmiä ja liitostekniikoita sekä ratkaista ongelmia;
- osaa käyttää vannesahaa, tig- ja mig-hitsauskoneita, kanttikonetta, levyleikkuria ja smirkeliä sekä metallintyöstön käsityövälineitä.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa käyttää turvallisesti koneita ja laitteita.
- Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa töitä metallista.
- Opiskelija osaa etsiä erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja ongelmiin, sekä perustella tekemänsä ratkaisut loogisesti.

Puuteknologia 1-17,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää puun ominaisuudet valmistusmateriaalina;
- osaa valmistaa tuotteita puusta;
- osaa käyttää puun työstön yleisimpiä koneita, menetelmiä ja liitostekniikoita sekä ratkaista ongelmia;
- osaa käyttää vanne- ja pyörösahaa, oiko- ja tasohöylää, sekä puuntyöstön käsityövälineitä.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa käyttää turvallisesti koneita ja laitteita.
- Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa töitä puusta.
- Opiskelija osaa etsiä erilaisia lähestymis- ja ratkaisutapoja ongelmiin, sekä perustella tekemänsä ratkaisut loogisesti.

Robottiteknologia 0-17,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää robotiikan ja ohjelmoinnin mahdollisuuksia;
- osaa käyttää robotiikan ja ohjelmoinnin alkeisohjelmia;
- osaa toteuttaa yksinkertaisen ohjelmoinnin harjoitusprojektin ongelmat ratkaisten;
- osaa kokeilla erilaisia kehitysalustoja, kuten Arduino, Micro:bit ja MakeyMakey;
- osaa kokeilla alkeita eri ohjelmointikielistä, kuten Python, JavaScript ja C++ internetistä löytyviä harjoitusaloja hyödyntäen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija ymmärtää ohjelmoinnin mahdollisuuksia.
- Opiskelija osaa käyttää ohjelmoinnin alkeisohjelmia.

- Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa yksinkertaisen harjoitusprojektin.

Talo- ja kiinteistötekniologia 1-17,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa rakentamisen alkeita;
- osaa käyttää rakentamisen perustyökaluja, koneita ja laitteita sekä ratkaista ongelmia;
- huomioi työturvallisuuden;
- ymmärtää kiinteistön perusteet LVIS-tekniikoihin liittyen;

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteisen projektin tekemiseen.
- Opiskelija osaa huomioida työturvallisuuden.
- Opiskelija toimii annettujen ohjeiden mukaan sekä yksin että ryhmässä.
- Opiskelija osaa käyttää työkaluja ja laitteita oikein.

Sähkötekniologia 1-17,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa valmistaa sähköön liittyvän toimivan kokonaisuuden;
- osaa tutkia ja korjata sähkölaitteiden vikoja lain sallimissa rajoissa;
- osaa elektroniikan peruskomponenteista vastuksen, diodin ja kondensaattorin;
- osaa käyttää sähkötyökaluja ja laitteita oikein.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa valmistaa toimivan kokonaisuuden.
- Opiskelija osaa elektroniikan peruskomponentit.
- Opiskelija ymmärtää sähköön liittyvän turvallisuuden.

Projektityö, dokumentointi 1 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa ideoida ja suunnitella omaan alaan liittyviä tehtäväkokonaisuuksia;
- etsii tietoa ja valitsee tavoitteen kannalta olennaisia tietolähteitä ja toimintatapoja;
- hyödyntää digitaalisia toimintaympäristöjä työskentelyssä ja tiedon jakamisessa;
- käyttää äidinkieltään toisen asteen opinnoissa tarvittavalla tasolla itsensä ilmaisuun ja oman osaamisensa osoittamiseen;
- osaa dokumentoida tekemänsä työn vaiheet;
- osaa täydentää dokumentointiaan kirjallisella tuotoksella.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa hankkia tarvitsemaansa tietoa opetuskielellä.
- Opiskelija hankkii tietoa ja tuottaa sekä tekstiä että kuvamateriaalia sisältävän kokonaisuuden, jonka dokumentoi sähköisessä muodossa.
- Opiskelija käyttää työskentelyssä digitaalisia toimintaympäristöjä.

Puheviestintä 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija:

- pohtii äidinkielenä merkitystä;
- tiedostaa, mitä esiintymisjännitys on ja oppii hallitsemaan sitä;
- rohkaistuu esiintyjänä;
- osaa ilmaista itseään puhumalla erilaisissa tilanteissa;
- osaa kuunnella muita;
- osaa keskustella ja perustella näkemyksensä;
- osaa esiintyä itselleen luontaisella tavalla;
- osaa havainnoida ja analysoida yksilö- ja ryhmäviestintätilanteita;
- osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa valmistella esitelmän ja esittää sen.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osallistuu säännöllisesti esiintymisharjoituksiin.

Uskonto 3 op

Raamattutieto, kirkon oppi ja kristillinen usko

Tavoitteena on, että opiskelija

- tietää kristillisen uskon keskeiset opit;
- sisäistää apostolisen uskontunnustuksen sisällön;
- tuntee Raamatun rakenteen ja sen keskeiset opetukset;
- kykenee pohtimaan Raamatun kertomusten sanomaa sitä oman elämänsä kontekstissa;
- innostuu Raamatun lukemisesta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aamuhartauksiin ja jumalanpalveluksiin.
- Opiskelija osoittaa raamatuntuntemuksensa tentissä.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunnilla.

Ihmisen elämä ja etiikka

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee eettisen kysymyksenasettelun ja ymmärtää elämänkysymysten ja eettisen pohdinnan merkityksen;
- omaksuu käsitteellisiä välineitä eettisten kysymysten tarkasteluun;
- ymmärtää tekevänsä päivittäin moraalisia valintoja ja tietää olevansa vastuussa ratkaisuksistaan;
- saa perustiedot ihmisen elämänkysymyksistä ja ajankohtaisista etiikan aiheista ja osaa kytkeä ne uskonnon kannalta keskeisiin kysymyksenasetteluihin;

- ymmärtää Raamatun yhteyden elämänkysymyksiin ja etiikkaan;
- ymmärtää luterilaisen etiikan keskeisen sisällön ja kirkkojen eettisten kannanottojen taustalla olevia teologisia perusteita.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pitää uskonnotunnilla esitelmän eettistä kysymystä käsittelevästä aiheesta yhdessä ryhmän kanssa ja osoittaa eettisen osaamisensa
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunneilla

Martti Luther ja uskonpuhdistus, Lars Levi Laestadius ja lestadiolainen herätysliike

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset;
- tuntee Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset.
- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppituntien keskusteluihin.

5.8.8 Yrittäjyystaitojen oppivelvollisuuskoulutuslinja

Yrittäjyyslinjan opintojen tavoitteena on edistää vastuullisuutta, yrittäjämäistä työotetta sekä valmiuksia sisäiseen ja ulkoiseen yrittäjyyteen. Opinnoissa vahvistetaan yrittäjyysvalmiuksia, joihin kuuluvat muun muassa luovuus, innovatiivisuus, sosiaaliset taidot, vuorovaikutustaidot, yrittäjyyteen kasvaminen, talouden hallinta, kestävä kehitys, vastuun ottaminen, itsetunto ja rohkeus, elämänhallinta ja pelkojen voittaminen. Yrittäjyyslinjan peruserätyksenä on tekemällä oppiminen.

Käytännön yritystoiminta 7,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii tiimityö- ja vuorovaikutustaitoja;
- ottaa vastuuta omasta ja ryhmän työstä;
- omaksuu yrittäjämäistä asennetta ja työskentelee tavoitteellisesti ja oma-aloitteisesti;
- oppii käytännössä yrityksen perustamiseen, ylläpitämiseen ja lakkauttamiseen liittyvät asiat;
- tutustuu yrittäjyyteen ja rakentaa omia työelämätaitoja erilaisten yritysten, yrittäjien ja yritystystarinoiden kautta;
- tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittymiskohteensa;
- tunnistaa ja ratkaisee omaan yritystoimintaan liittyviä ongelmia;
- oppii rakentamaan verkostoja ja hyödyntämään muiden osaamista;

- saa kokemuksen projektien läpiviennistä, sisältäen ideoinnin, suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin;
- saa myynti- ja markkinointikokemusta;
- osallistuu työssäoppimisjaksolle (syksyllä ja keväällä).

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa toimia ryhmässä aktiivisena jäsenenä.
- Opiskelija osaa tuoda omia ajatuksiaan ja mielipiteitään esille rakentavasti.
- Opiskelija osaa tehdä kompromisseja, ajatella ryhmän etua ja ratkaista ongelmallisia tilanteita.
- Opiskelija osaa pohtia asioiden välisiä suhteita ja laittaa ongelmia tärkeysjärjestykseen.
- Opiskelija osaa kuvailla omia vahvuuksiaan ja tunnista omat erityisosaamisen alueensa.
- Opiskelija osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida projekteja.
- Opiskelija osaa kontaktoida uusia ihmisiä ja hyödyntää toisten osaamista.

Visuaalinen suunnittelu 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa valmiuksia visuaaliseen suunnitteluun, oman yrityksen visuaalisen ilmeen kehittämiseen ja markkinointimateriaalin tekemiseen hyödyntäen visuaalisen suunnittelun ja markkinointiviestinnän prosesseja ryhmän jäsenenä;
- osaa ottaa kuvia digitaalisella järjestelmäkameralla ja muokata kuvia digitaalisesti;
- osaa kuvata videota ja tehdä perusmuokkausta;
- osaa suunnitella yrityksen visuaalista ilmettä tyylitaulun, logon ja typografian muodossa;
- osaa soveltaa yrityksen visuaalista ilmettä yrityksen viestinnässä (esimerkiksi kalvosarjat, nettisivut, somemainokset).

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tuottaa yrityksen visuaalisen materiaalin osana ryhmää.

Yritystalous 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää yritystalouden keskeiset käsitteet ja osaa laskea oman yrityksen tärkeimmät tunnusluvut;
- osaa tehdä kannattavuuslaskentaa ja pystyy arvioimaan yritysideoan taloudelliseen kannattavuuteen vaikuttavia asioita;
- oppii kestävää talousajattelua ja oman talouden hallintaa;
- tuntee keskeisimmät tilinpäätöksen käsitteet ja osaa tehdä oman yrityksen kirjanpidon;
- tutustuu ja toteuttaa yrityksen yhdenkertaista kirjanpitoa;
- ymmärtää yrittäjän vastuut;
- kykenee pohtimaan verosuunnitteluun liittyviä moraalisia ja eettisiä kysymyksiä.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa toteuttaa yrityksen yhdenkertaista kirjanpitoa.

- Opiskelijaa osaa laskea yrityksen keskeisimpiä talouslukuja.
- Opiskelija osaa lähettää ja maksaa laskun.
- Opiskelija osaa luetella keskeisimmät yrityksen kannattavuuteen vaikuttavat asiat.
- Opiskelija osaa pohtia verosuunnitteluun liittyviä moraalisia kysymyksiä yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Puheviestintä 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- pohtii äidinkiелensä merkitystä;
- tiedostaa, mitä esiintymisjännitys on ja oppii hallitsemaan sitä;
- rohkaistuu esiintyjänä;
- osaa ilmaista itseään puhumalla erilaisissa tilanteissa;
- osaa kuunnella muita;
- osaa keskustella ja perustella näkemyksensä;
- osaa esiintyä itselleen luontaisella tavalla;
- osaa havainnoida ja analysoida yksilö- ja ryhmäviestintätilanteita;
- osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa valmistella esitelmän ja esittää sen.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä.
- Opiskelija osaa toimia rakentavasti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija osallistuu säännöllisesti esiintymisharjoituksiin.

Uskonto 3 op

Raamattutieto, kirkon oppi ja kristillinen usko

Tavoitteena on, että opiskelija

- tietää kristillisen uskon keskeiset opit;
- sisäistää apostolisen uskontunnustuksen sisällön;
- tuntee Raamatun rakenteen ja sen keskeiset opetukset;
- kykenee pohtimaan Raamatun kertomusten sanomaa sitä oman elämänsä kontekstissa;
- innostuu Raamatun lukemisesta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aamuhartauksiin ja jumalanpalveluksiin.
- Opiskelija osoittaa raamatuntuntemuksensa tentissä.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunnilla.

Ihmisen elämä ja etiikka

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee eettisen kysymyksenasettelun ja ymmärtää elämänkysymysten ja eettisen pohdinnan merkityksen;
- omaksuu käsitteellisiä välineitä eettisten kysymysten tarkasteluun;
- ymmärtää tekevänsä päivittäin moraalisia valintoja ja tietää olevansa vastuussa ratkaisuksistaan;
- saa perustiedot ihmisen elämänkysymyksistä ja ajankohtaisista etiikan aiheista ja osaa kytkeä ne uskonnon kannalta keskeisiin kysymyksenasetteluihin;
- ymmärtää Raamatun yhteyden elämänkysymyksiin ja etiikkaan;
- ymmärtää luterilaisen etiikan keskeisen sisällön ja kirkkojen eettisten kannanottojen taustalla olevia teologisia perusteita.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pitää uskonnotunnilla esitelmän eettistä kysymystä käsittelevästä aiheesta yhdessä ryhmän kanssa ja osoittaa eettisen osaamisensa
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti keskusteluihin oppitunneilla

Martti Luther ja uskonpuhdistus, Lars Levi Laestadius ja lestadiolainen herätysliike

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset;
- tuntee Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Martti Lutherin uskonpuhdistajana sekä reformaation pääpiirteet ja vaikutukset.
- Opiskelija osoittaa tentissä tuntevansa Lars Levi Laestadiusen ja Juhani Raattamaan toiminnan ja vaikutuksen sekä lestadiolaisen herätysliikkeen historiaa ja toimintaa.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppituntien keskusteluihin.

5.9 Valinnaiset opinnot

5.9.1 Kielet

Arjen englanti 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa arvioida kielitaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja asettaa tavoitteita kielenopiskelulle;
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja osaa pohtia osaamiensa kielten merkitystä;
- saa rohkeutta ja varmuutta englannin kielen käyttämiseen;
- vahvistaa suullista ja kirjallista englannin kielen taitoaan yksin ja yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa;
- osaa ilmaista itseään englanniksi puhumalla ja kirjoittamalla;

- tutustuu englanniksi nuorten elinpiiristä tuttuihin teemoihin, oppii uutta kieliaineesta ja saa riittävät valmiudet sen käyttöönottoon.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija arvioi englannin kielen taitoaan tavoitteita asettaen.
- Opiskelija osallistuu kirjallisiin ja suullisiin harjoituksiin kielitaitonsa mukaan.
- Opiskelija rohkenee ja osaa käyttää oppimiaan englanninkielisiä ilmaisuja sekä puhuen että kirjoittaen.

Business English 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa arvioida kielitaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja asettaa tavoitteita kielenopiskelulle;
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja osaa pohtia osaamiensa kielten merkitystä;
- tutustuu englanniksi työnhaun, työelämän ja työelämäviestinnän teemoihin, tekstilajeihin ja sanastoon;
- tuntee sähköpostiviestinnän konventioita, osaa kirjoittaa sähköpostiviestejä ja vastata niihin;
- osaa kertoa itsestään ja osaamisestaan englanniksi sekä puhuen että kirjoittaen;
- tutustuu small talkiin ja osaa käydä keskustelua tutuista aihepiireistä;
- tutustuu kokouskäytäntöihin ja harjoittelee niitä englanniksi;
- osaa laatia englanninkielisen CV:n ja hakemuskirjeen ja toimia englantia käyttäen työhaastattelutilanteessa;
- oppii käyttämään joitakin opiskelun ja työelämän kannalta keskeisiä sähköisiä viestintävälineitä yksin ja yhteistyössä muiden kanssa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija arvioi englannin kielen taitoaan tavoitteita asettaen.
- Opiskelija osaa kirjoittaa tilanteeseen sopivia sähköpostiviestejä.
- Opiskelija osaa kertoa itsestään ja osaamisestaan englanniksi puhuen ja kirjoittaen.
- Opiskelija osallistuu englanninkielisiin keskustelu- ja kokoustilanteisiin yhdessä toisten opiskelijoiden kanssa.
- Opiskelija laatii englanninkielisen CV:n ja hakemuskirjeen.
- Opiskelija osallistuu työhaastattelutilanteeseen haastattelijana, haastateltavana ja arvioijana.

Keskusteluenglanti 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa arvioida kielitaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja asettaa tavoitteita kielenopiskelulle;
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja osaa pohtia osaamiensa kielten merkitystä;
- saa rohkeutta ja varmuutta englanninkieliseen suulliseen viestintään;
- vahvistaa puhumisen, kuuntelemisen ja sosiaalisen interaktion taitojaan englanniksi yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa;

- osaa ilmaista itseään englanniksi puhumalla;
- harjoittaa ja vahvistaa englannin ääntämistään.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija arvioi englannin kielen taitoaan tavoitteita asettaen.
- Opiskelija osallistuu suullisiin harjoituksiin kielitaitonsa mukaan.
- Opiskelija rohkenee ja osaa käyttää oppimiaan englanninkielisiä ilmaisuja.

Englannin kieli ja maailmani 2 op, vastaa lukion kurssia ENA1

Tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu käyttämään kielitaitoaan;
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä;
- analysoi ja kehittää taitoaan käyttäen itse- ja vertaisarviointia oppimista tukevana menetelmänä;
- monipuolistaa kielenopiskelutaitojaan;
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä;
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan taitotasoon B2.1.

Keskeiset sisällöt:

- Henkilökohtaisen kieliprofiilin laatiminen.
- Tavoitteiden asettelu kielten opiskelulle.
- Monikielisyys voimavarana.
- Erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen.
- Tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Minun ruotsini 2 op, vastaa lukion kurssia RUB11

Tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa olemassa olevaa kielitaitoaan ja vahvuuksiaan;
- rohkaistuu käyttämään ruotsin taitoaan arkipäiväisissä vuorovaikutustilanteissa painottaen suullista viestintää;
- kehittää omia opiskelustrategioitaan ja vuorovaikutustaitojaan ja löytää itselle sopivia työtapoja;
- syventää tietämystään suomen ja ruotsin kielten vaikutuksesta toisiinsa sekä Suomessa vallitsevista kieliolosuhteista;
- pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määritettyyn taitotasoon B1.1.

Keskeiset sisällöt:

- Opiskelijan kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen sekä omien tavoitteiden asettaminen.
- Kielitietoisuus, monikielisyys, kielten väliset suhteet.
- Omaa oppimista edistävien työkalujen löytäminen ja hyödyntäminen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Saksan alkeet 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii saksankieliset aakkoset ja osaa ääntää saksankielisiä sanoja;
- osaa tervehtiä, kysyä kuulumisia ja kertoa itsestään saksaksi;
- tutustuu saksankielisten maiden kulttuuriin piirteisiin;
- saa rohkeutta käyttää oppimaansa kieltä keskusteluharjoituksissa;
- saa positiivisia kokemuksia uuden kielen oppimisessa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa kirjoittaa ja ääntää tuttuja saksankielisiä sanoja.
- Opiskelija osaa tervehtiä, esittää kysymyksiä ja vastata tuttuihin kysymyksiin, jotka koskevat tutustumista ja itsestä ja omasta elinpiiristä kertomista.
- Opiskelija tunnistaa joitakin saksankielisten maiden kulttuurisia piirteitä.
- Opiskelija uskaltaa ja osaa käyttää oppimaansa kieltä oppitunneilla sekä suullisesti että kirjallisesti.

Venäjän alkeet 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii kyrilliset aakkoset ja osaa ääntää venäjänkielisiä sanoja;
- osaa tervehtiä ja esitellä itsensä venäjäksi;
- osaa kysyä kuulumisia ja kertoa perheestään venäjäksi;
- tutustuu venäläiseen kulttuuriin;
- saa rohkeutta käyttää venäjän kieltä keskusteluharjoituksissa;
- saa positiivisia kokemuksia uuden kielen oppimisessa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija hallitsee kyrilliset aakkoset.
- Opiskelija osaa tervehtiä ja esitellä itsensä venäjän kielellä.
- Opiskelija uskaltaa ja osaa käyttää oppimaansa kieltä sekä suullisesti että kirjallisesti.

Viron alkeet 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii vironkieliset aakkoset ja osaa ääntää vironkielisiä sanoja;

- osaa tervehtiä, kysyä kuulumisia ja kertoa itsestään viroksi;
- tutustuu Viron kulttuuriin piirteisiin;
- saa rohkeutta käyttää oppimaansa kieltä keskusteluharjoituksissa;
- saa positiivisia kokemuksia uuden kielen oppimisessa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa kirjoittaa ja ääntää tuttuja vironkielisiä sanoja.
- Opiskelija osaa tervehtiä, esittää kysymyksiä ja vastata tuttuihin kysymyksiin, jotka koskevat tutustumista ja itsestä ja omasta elinpiiristä kertomista.
- Opiskelija tunnistaa joitakin Viron kulttuurisia piirteitä.
- Opiskelija uskaltaa ja osaa käyttää oppimaansa kieltä oppitunneilla sekä suullisesti että kirjallisesti.

5.9.2 Kotitalous

Arkikokkaus 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa leipoa perusleivonnaisia;
- osaa tehdä arkiruokia;
- huomioi työskentelyssään elintarvikehygienian ja työturvallisuuden vaatimukset.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa leipoa perusleivonnaisia
- Opiskelija osaa tehdä arkiruokaa.

Hygieniosaaminen (erillinen todistus)

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee hygieniosaamisen tiedot (mikrobiologian perusteet ja elintarvikkeiden kontaminaatio, ruokamyrkytykset ja hygieeniset työtavat, henkilökohtainen hygienia, puhtaanapito, omavalvonta ja lainsäädäntö);
- saa hygieniapassin.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija suorittaa hygieniosaamisen testin hyväksytysti.

Juhlakurssi 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- tietää juhlien järjestämisen yleisiä periaatteita;
- osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisia juhlatarjoiluja;
- huomioi työskentelyssään elintarvikehygienian vaatimukset;
- osaa kattaa tarjoilupöydän ja tietää tarjoilun perusperiaatteet.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisia juhlatarjoiluja.
- Opiskelija osaa kattaa tarjoilupöydän ja tarjoilla.

Leivontakurssi 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii leipomaan erilaisia leivonnaisia;
- osaa tehdä erilaisia taikinoita;
- tietää yleisimpien erityisruokavalioiden vaatimukset leivonnalle;
- huomioi työskentelyssään elintarvikehygienian vaatimukset.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tehdä erilaisia taikinoita ja leipoa perusleivonnaisia.

5.9.3 Kuvataide

Piirustus ja kuvittaminen 4 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa kuvia havaintoonsa perustuen;
- harjoittelee havaintopiirustusta ja piirtämisen perusteita eli muotojen, mittasuhteiden, negatiivisen tilan ja valon ja varjon hahmottamista;
- soveltaa väri- ja sommitteluoppia kuvantekemisessä;
- osaa hyödyntää lyijykynä- ja tussipiirustuksen tekniikoita ilmaisussaan ja tutustuu mahdollisesti myös muihin piirustusvälineisiin;
- osaa muokata ja tuottaa kuvia digitaalisesti tai sekatekniikalla;
- osaa tuottaa kuvitusmateriaalia viestinnällisiin tarkoituksiin.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa piirtää havaintopiirustuksen esineestä tai ihmisestä.
- Opiskelija osaa tuottaa digitaalisen kuvituskuvan.

Omat kuvat, jaetut kulttuurit 2 op, vastaa lukion kurssia KU1

Tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen;
- käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä;
- soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa;
- tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista;
- tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista kulttuuria;
- tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä;
- ymmärtää kuvakulttuurien merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa;

- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestävän tulevaisuuden kannalta.

Keskeiset sisällöt:

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti;
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana;
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin;
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana.

Taiteen ja ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja taiteessa, ympäristössä ja mediassa
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista tutustuminen
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Kuva viestii ja vaikuttaa 2op, vastaa lukion kurssia KU3

Tavoitteena on, että opiskelija

- syventää omakohtaista suhdettaan digitaaliseen kuvaan, mediaan, taiteeseen ja teknologiaan ajattelun ja ilmaisun taitojaan kehittämällä
- laajentaa median, taiteen, teknologian ja audiovisuaalisen kulttuurin tuntemustaan perehtymällä erilaisiin ilmaisu-, tuotanto- ja esitystapoihin
- tutkii mediakulttuuria tuottaessaan ja tulkitessaan teoksia, tuotteita ja palveluja
- hyödyntää mediateknologian keinoja, työtapoja ja prosesseja suunnittelussa, vuorovaikutuksessa ja osallistumisessa itsenäisesti sekä osana ryhmää
- tulkitsee tiedon tuottamisen tapoja yhdisteleviä visuaalisen kulttuurin tuotteita ja niihin sisältyviä intertekstuaalisia suhteita
- tulkitsee mediaesityksiä ja taidetta teoksen, tekijän, yleisön ja yhteiskunnan näkökulmista
- ottaa kuvillaan kantaa mediassa, kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- tutkii median ja taiteen kuvia identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.

Keskeiset sisällöt:

i) Omat kuvat

- Opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä mediakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti.
- Opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana.
- Opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa median kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin.
- Opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana.

ii) Median kuvat

- Kuvan tuottaminen, muokkaaminen ja esittäminen digitaalisesti ja muilla keinoilla.
- Median, viestinnän ja taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen.
- Mediaesitysten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista.
- Kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen.
- Opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen.
- Opiskelijoiden toimijuus mediassa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Taiteen monet maailmat 4 op, vastaa lukion kurssia KU4

Tavoitteena on, että opiskelija

- tutkii, tulkitsee ja arvottaa taiteen kuvien henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä;
- syventää omakohtaista suhdettaan eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuun;
- syventää kuvailmaisun taitojaan omien tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä;
- soveltaa kuvan tekemisessä nykyaiteelle ominaisia ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja;
- tulkitsee taidetta teoksen, tekijän, vastaanottajan, taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista;
- tutkii ilmaisussaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä;
- ottaa kuvillaan kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin;
- tutkii kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.

Keskeiset sisällöt:

i) Omat kuvat

- Opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä taiteen maailmat, joihin he osallistuvat omaehtoisesti.
- Opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana.
- Opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin.
- Opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana.

ii) Taiteen kuvat

- Kuvan tekemisen, muokkaamisen ja esittämisen perinteiset ja uudet keinot.
- Taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen.
- Eri aikoina ja eri kulttuureissa tuotettu taide tutkimuksen kohteena.
- Teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista.
- Kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen.
- Opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen.
- Opiskelijoiden toimijuus kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

5.9.4 Kädentaidot

Arjen teknologia 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa arjen teknologiaan kuuluvia asioita.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tehdä kurssilla opiskellut asiat.

Kiinteistönhoito 3 op (Remppakurssi)

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kiinteistön perushuoltoon ja korjaukseen liittyviä asioita.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tehdä kurssilla opiskellut asiat.

Korutyöt 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa valmistaa hopealangasta ja -levystä hopeakoruja kuten ketjuja, riipuksia, sormuksia tai rannekoruja;
- osaa tehdä juotostöitä ja tietää hopean takomiseen liittyvät perusasiat.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tehdä ketjulenkkejä hopealangasta.
- Opiskelija osaa tehdä pieniä juotostöitä.
- Opiskelija osaa viimeistellä valmistamansa työt (hiominen ja kiillotus).
- Opiskelija osaa seurata työohjeita noudattaa turvallisia työskentelytapoja.

Puutyön perusteet 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- arvostaa omin käsin tehtyä työtä ja ymmärtää laadun merkityksen;
- ymmärtää mahdollisuudet, joita omin käsin tekemällä on mahdollista saavuttaa;
- saa mahdollisesti ensikosketuksen puuntyöstöön;
- oppii keskeiset työturvallisuusasiat yleisimmistä käsityövälineistä, kuten vasara, sahat, taltta, viila ja akkuporakone, sekä puuntyöstökoneista, kuten taso- ja oikohöylä, vannesaha, pyörösaha, hiomakoneet, pöytäjyrsin ja sorvi);
- oppii alkeet puuliitoksista ja tuotteiden pintakäsittelystä;
- saa itsetunnon vahvistusta ja rohkeutta käyttää puuntyöstökoneita ja toteuttaa omia suunnitelmia;
- osaa tehdä tuotesuunnittelua ja -kehittelyä omien tarpeiden pohjalta.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa työskennellä turvallisesti ja oma-aloitteisesti puutyöluokassa.
- Opiskelija tunnistaa keskeisimmät työturvallisuusriskit ja työskentelee ne huomioiden.
- Opiskelija valmistaa puusta tuotteen tai tuotteita, jossa käytetään yleisimpiä käsityövälineitä tai puuntyöstökoneita.

Tekstiilityö 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii tekstiilityön perusasioita, esimerkiksi osaa ommella verhojen päät ja sivut, osaa korjata vaatteita, ja osaa neuloa sukat tai lapaset;
- oppii käyttämään ja huoltamaan ompelukonetta ja muita käsityöhön liittyviä välineitä;
- osaa suunnitella ja toteuttaa tuotteen;
- osaa arvostaa omaa työtään;
- tutustuu erilaisiin materiaaleihin.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu tunneille säännöllisesti.
- Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa ompelu- tai neuletyön ohjatusti alusta loppuun.
- Opiskelija osaa langoittaa ompelukoneen, ja käyttää ompelukonetta ja saumuria.
- Opiskelija huomioi työturvallisuuden.
- Opiskelija on oma-aloitteinen ja aktiivinen.

5.9.5 Liikunta

Juoksukoulu 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa toteuttaa monipuolista ja tavoitteellista kestävyysharjoittelua lähtötaso huomioiden;
- ymmärtää sykkeeseen perustuvan harjoittelun periaatteet ja harjoittelun fysiologiaa;
- tietää juoksijalle sopivia kehonhuoltoon ja lihaskuntoharjoitteluun liittyviä harjoitteita;
- huomioi erilaiset juoksuharjoitteluun liittyvät turvallisuustekijät, kuten sääolosuhteet, liikenneturvallisuuden, sopivan kuormitustason, rasitusvammat ja palautumisen merkityksen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu viikoittaiseen ohjattuun kestävyysharjoitteluun.
- Opiskelija kokeilee erilaisia juoksijalle suunnattuja oheisharjoituksia (lihashuolto, lihaskuntoharjoittelu).
- Opiskelija osallistuu harjoittelun ohessa tapahtuvaan teoriaopetukseen.

Jääkiekko 1,5-3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa jääkiekon harrastamiseen liittyvät asiat;
- ymmärtää varusteiden huollon tärkeyden;
- tietää jääkiekon säännöt;
- huomioi kanssapelaajat joukkuelajissa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu viikoittaiseen ohjattuun lajiharjoitteluun jäähallissa.
- Opiskelija osallistuu tuntien ohessa tapahtuvaan teoriaopetukseen ja oheisharjoitteluun.
- Opiskelija huolehtii varusteistaan.

Oppiva liikkuja 2 op, vastaa lukion kurssia LI1

Tavoitteena on, että opiskelija

- soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä);
- osaa toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia;
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

Keskeiset sisällöt:

- Liikuntataitojen soveltaminen erilaisissa opetusryhmän yhteisissä liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia (kesä-, talvi-, luonto- ja vesiliikunta) sekä sisä- ja ulkoliikuntaa monipuolisesti toteuttaen.

- Opetusryhmän yhteistyötaitoja ja yhteishenkeä kehittävät liikuntatehtävät ja -leikit sekä pelit.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Uudet mahdollisuudet 2 op, vastaa lukion kurssia LI3

Tavoitteena on, että opiskelija

- harjoittaa ja soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja monipuolisesti ja uusin tavoin;
- harjaantuu kehon hallinnassa;
- tunnistaa tunteitaan, toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittaen sekä tukee yhteisöllisyyttä toisia auttaen ja kannustaen;
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

Keskeiset sisällöt:

- Uusiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin tutustuminen.
- Liikuntataitojen ja fyysisten ominaisuuksien monipuolinen ylläpito ja kehittäminen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Yhdessä liikkuen 2 op, vastaa lukion kurssia LI4

Tavoitteena on, että opiskelija

- toimii yhdessä asetetun liikunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi;
- toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia;
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti;
- osallistuu aktiivisesti sisältöjen yhteissuunnitteluun.

Keskeiset sisällöt:

- Palloilulajien perusteet.
- Joukkuepelaamisen vuorovaikutustaitojen kehittäminen.
- Palloiluturnaus.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Virkistystä liikunnasta 2 op, vastaa lukion kurssia LI5

Tavoitteena on, että opiskelija

- arvioi omaa jaksamistaan ja vireyttään sekä osaa tehdä perusteltuja liikunnallisia valintoja toiminta- ja opiskelukyvyyn lisäämiseksi;
- ymmärtää, miten liikunnan avulla voidaan edistää jaksamista ja opiskeluvireyttä;
- osallistuu toimintaan asiallisesti, aktiivisesti ja yhteisöllisyyttä edistäen.

Keskeiset sisällöt:

- Luonto- ja elämysliikuntaa vesillä, metsässä, lumella, jäällä ja pimeässä liikkuen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

5.9.6 Matematiikka

Matematiikka, peruskoulun kertaus 1,5 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- kertaan, kokoa ja syventää peruskoulun tavoitteiden mukaisia tietoja ja laskuvalmiuksia;
- osaa matemaattiset ja tilastolliset perustaidot toisen asteen edellyttämällä tavalla;
- osaa prosenttilaskennan, yhtälöratkaisun ja verrannon perusperiaatteet ;
- hahmottaa pinta-aloja ja tilavuuksia;
- yrittää korottaa peruskoulun matematiikan numeroa;
- herää huomaamaan matematiikan käytön mahdollisuuksia jokapäiväisessä elämässä ja käyttää sujuvasti laskinta tai laskinohjelmistoja;
- saa myönteisiä kokemuksia matematiikan opiskelusta ja ymmärtää harjoittelun merkityksen;
- oppii tarkistamaan ja korjaamaan laskuvirheensä;
- ymmärtää huolellisuuden merkityksen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija laskee tehtäviä itsenäisesti ja oma-aloitteisesti mutta kysyy tarvittaessa apua.
- Opiskelija antaa näyttöjä omasta matemaattisesta osaamisestaan tekemällä kokeita tai laskemalla harjoitustehtäviä ja osaa soveltaa taitoja käytännön matemaattisiin ongelmiin.
- Opiskelija osaa käyttää matemaattisia ja tilastollisia perustaitojaan ongelmien ratkaisemiseen.

Luvut ja yhtälöt 2 op, vastaa lukion kurssia MAY1

Tavoitteena on, että opiskelija

- kertaan prosenttilaskennan periaatteet;

- osaa käyttää verrannollisuutta ongelmanratkaisussa;
- syventää murtolukujen laskutoimitusten osaamistaan;
- kertaa potenssin laskusäännöt;
- vahvistaa ymmärrystään funktion käsitteestä;
- ymmärtää yhtälön ja yhtälöparin ratkaisemisen periaatteet;
- oppii käyttämään ohjelmistoja funktion kuvaajan piirtämisessä, havainnoinnissa ja yhtälöiden ratkaisemisessa.

Keskeiset sisällöt:

- Lukujoukot ja peruslaskutoimitukset.
- Luvun vastaluku, käänteisluku ja itseisarvo.
- Prosenttilaskenta.
- Potenssin laskusäännöt (eksponenttina kokonaisluku).
- Suoraan ja kääntäen verrannollisuus.
- Funktio, kuvaajan piirto ja kuvaajan tulkinta.
- Ensimmäisen asteen yhtälön ratkaiseminen.
- Yhtälöpari.
- Neliö- ja kuutiojuuri.
- Potenssifunktio ja potenssiyhtälö (asteluvut 2 ja 3).

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija laskee itsenäisesti matematiikan tehtäviä.
- Opiskelija osaa laskea peruslaskuja reaalityöillä.
- Opiskelija osaa ratkaista matemaattisia ongelmia yhtälönsuoran, yhtälöparin, verrannon tai funktioiden avulla.
- Opiskelija osaa käyttää matemaattisia ja tilastollisia perustaitojaan ongelmien ratkaisemiseen.
- Opiskelija osaa jonkin verran käyttää jotakin matematiikan ohjelmistoa.

Arviointi lukion kurssia vastaavana kurssina

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Lähihoitajan matematiikka ja matematiikan soveltaminen 2 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa peruslaskutoimitukset, verrannon, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset;
- laskee kiinteän ja nestemäisen lääkkeen annostamiseen liittyviä laskuja;
- osaa käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä ongelmien ratkaisussa;
- soveltaa talousmatematiikkaa oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa;
- tekee havaintoja ja päätelmiä kuvien ja kappaleiden geometrisistä ominaisuuksista;
- käyttää loogista päättelykykyä, yhtälöitä ja tarvittavia teknisiä apuvälineitä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen;
- avioi tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa sekä käytettyä ratkaisumenetelmää;

- arvioi oman alan matemaattista osaamistaan.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija laskee itsenäisesti matematiikan tehtäviä.
- Opiskelija osaa peruslaskutoimitukset.
- Opiskelija pystyy laskemaan prosenttilaskuja ja tekemään yksikönmuunnoksia.
- Opiskelija ratkaisee lääkelaskuja annoskaavan tai verrannon avulla.
- Opiskelija osaa käyttää matemaattisia ja tilastollisia perustaitojaan ongelmien ratkaisemiseen.

5.9.7 Musiikki

Iso kuoro 1,5 op

Tavoitteena on että opiskelija

- oppii kuorolaulun vaatimaa äänenkäyttötekniikkaa;
- oppii laulamaan sekakuorossa;
- tuntee iloa yhdessä laulamista.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu kuoron harjoituksiin säännöllisesti.
- Opiskelija osaa laulaa osana sekakuoroa.

Naiskuoro 1,5 op

Tavoitteena on että opiskelija

- oppii kuorolaulun vaatimaa äänenkäyttötekniikkaa;
- oppii laulamaan 1–4-äänisiä naiskuorolauluja;
- tuntee iloa yhdessä laulamista.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu kuoron harjoituksiin säännöllisesti.
- Opiskelija osaa laulaa osana naiskuoroa.

Kamarikuoro 3 op

Tavoitteena on että opiskelija

- oppii ja syventää kuorolaulun vaatimaa äänenkäyttötekniikkaa;
- tutustuu vaativampaan neli- ja viisiääniseen kuorokirjallisuuteen;
- tuntee iloa yhdessä laulamista.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu kuoron harjoituksiin säännöllisesti.
- Opiskelija keskittyy tavoitteelliseen kuorotyöskentelyyn.
- Opiskelija kykenee laulamaan ohjelmistoksi valittua kuoromusiikkia.

Käsikelloyhtye 1,5 op

Tavoitteena on että opiskelija

- tuntee käsikellojen soittotekniikan;
- oppii yhteissoittoa;
- tutustuu käsikelloille sävellettyyn musiikkiin;
- tuntee iloa yhteismusisoinnista.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija tuntee käsikellojen soiton perustekniikat.
- Opiskelija osaa soittaa osana käsikelloyhtyettä.

Intro – kaikki soimaan 2 op, vastaa lukion kurssia MU1

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan;
- uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita;
- harjaantuu hahmottamaan musiikin elementtejä kokemuksellisesti;
- tutkii ja syventää omaa kuuntelusuhdettaan;
- ymmärtää ja osaa soveltaa teknologian käyttömahdollisuuksia musiikissa;
- ymmärtää musiikin merkityksiä ja merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa;
- toimii edistämällä turvallisen ääniympäristön syntymistä.

Keskeiset sisällöt:

- Monipuoliset äänenkäyttöä sekä laulu- ja yhteismusisointitaitoja kehittävät tehtävät ja ohjelmisto.
- Luovaan tuottamiseen ja taiteelliseen ilmaisuun rohkaisevat tehtävät.
- Musiikin merkitysten pohdintaan innostava kuuntelu- ja musisointiohjelmisto.
- Musiikkiteknologian monipuolisen hyödyntämisen mahdollisuudet.
- Mahdollisuuksien mukaan konserttikäyntejä ja tutustumista muihin taide- ja kulttuuripalveluihin.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

5.9.8 Muut valinnaiset

Hevostenhoito ja ratsastus 1-3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii perustietoa hevosen hyvinvoinnista ja hoidosta;
- ymmärtää hevosen käyttäytymistä;
- oppii ratsastuksen alkeita;
- kehittää ratsastustaitoja oman tason mukaan;

- tutustuu monipuolisesti tallin töihin ja hevosten kanssa toimimiseen.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu ratsastustunneille ja hevosten hoitamiseen.

Terveys voimavarana 2 op, vastaa lukion kurssia TE1

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy kuvailemaan ja jäsentelemään keskeisiä ihmisen voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä sekä analysoimaan niiden yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyteen;
- osaa selittää erilaisten terveystekijöiden ilmiöiden muodostumista ja arvioida niiden merkitystä terveydelle sekä soveltaa keskeisiä sosiaalipsykologisia malleja ja teorioita elintapojen omaksumisen selittämisessä;
- tunnistaa omiin elintapoihinsa vaikuttavia tekijöitä ja pystyy arvioimaan elintapavalintojen merkitystä omalle ja lähiympäristön terveydelle sekä antamaan perusteltuja ehdotuksia siitä, miten terveyttä edistäviä elintapoja voidaan ylläpitää ja vaarantavia ehkäistä.

Keskeiset sisällöt:

i) Terveystieteen kokonaisvaltaisuus

- Terveystietettä määrittävät keskeiset tekijät ja niiden vaikutusmekanismit.
- Terveystietettä ja elintapoja selittävät keskeiset sosiaalipsykologiset teoriat ja mallit: suunnitellun käyttäytymisen teoria, sosiaalis-kognitiivinen teoria, terveystieteen malli, muutosvaihemalli.
- Terveystieteen ilmiöitä: terveyden arvostamisen ja käyttäytymisen välinen ristiriita, medikalisaatio ja terveyden sairastuminen, elintapoihin puuttuminen, uskomus- eli vaihtoehtohoidot.

ii) Kehon ja mielen hyvinvoinnin keskeiset perusteet

- Terveystietettä edistävä ravinto, liikunta, lepo, uni sekä painonhallinta.
- Seksuaalisuus, seksuaaliterveys, seksuaalioikeudet.
- Mielenterveyttä suojaavat yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset tekijät, stressi ja kriisit mielenterveyttä kuormittavina tekijöinä, keinoja kuormituksen hallintaan.
- Opiskeluhyvinvointi.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Psyykinen toiminta ja oppiminen 2 op, vastaa lukion kurssia PS1

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää, millainen tiede psykologia on ja että psykologinen tieto perustuu tutkimuksiin;

- osaa kuvailla tieteellisen ajattelun peruspiirteitä psykologian näkökulmasta;
- osaa selittää tietoisien ja ei-tietoisien toiminnan luonnetta ja eroja;
- osaa eritellä ihmisen toimintaan liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä;
- tutustuu johonkin hyvinvoinnin ilmiöön psyykkisestä, biologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta;
- osaa eritellä oppimiseen liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä sekä arvioida ja kehittää tämän tiedon pohjalta omaa oppimistaan ja opiskeluaan.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Suomalainen yhteiskunta 2 op, vastaa lukion kurssia YT1

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa lukea ja tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä;
- ymmärtää suomalaisen yhteiskuntarakenteen perusteet;
- tuntee kansalaisen perusoikeudet, vaikuttamiskeinot ja -mahdollisuudet, osaa toimia aktiivisena kansalaisena sekä kiinnostuu yhteiskunnallisesta osallistumisesta;
- tuntee hyvinvointivaltion ja oikeusvaltion perusteet ja pystyy vertailemaan erilaisia hyvinvointimalleja Pohjoismaissa, Euroopassa ja muualla maailmassa;
- osaa tarkastella ja arvioida median välityksellä tapahtuvaa yhteiskunnallista vaikuttamista;
- pystyy tarkastelemaan demokratian mahdollisuuksia ja haasteita analyyttisesti erilaisista näkökulmista;
- osaa arvioida kriittisesti yhteiskunnallista tietoa ja yhteiskunnallisten päätösten perusteita paikallisella ja valtiollisella tasolla sekä niiden vaikutuksia eri väestöryhmien ja yhteiskunnallisten toimijoiden kannalta;
- osaa suunnitella tarkoituksenmukaisia keinoja käyttävää poliittista kansalaisvaikuttamista paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten kysymysten ratkaisemisessa.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssin tavoitteet (arvioidaan asteikolla 4-10: 4 = hylätty, 5 = välttävät taidot, 6 = kohtalaiset taidot, 7 = tyydyttävät taidot, 8 = hyvät taidot, 9 = kiitettävät taidot, 10 = erinomaiset taidot).

Toimittajakurssi 3 op

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää itsenäisesti taitto-ohjelmaa;
- osaa käsitellä valokuvia kuvankäsittelyohjelmassa;
- suunnittelee lehden sisältöä yhteistyössä ryhmän kanssa;
- löytää vahvuuksiaan kirjoittajana ja uskaltaa julkaista kirjoituksiaan.

Arvioinnin kohteet:

- Opiskelija toimii aktiivisesti ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija tuottaa sisältöä julkaisuihin ja osaa käyttää taitto-ohjelmaa.

6 OPPIMISEN JA OSAAMISEN ARVIOINTI

Oppimisen arvioinnilla on koulutuksessa kaksi toisiaan tukevaa tehtävää. Arvioinnin tehtävänä on yhtäältä ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää opiskelijoiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi) ja toisaalta määrittää, missä määrin opiskelija on saavuttanut opintokokonaisuuksille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi). Arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen ja työskentelyyn.

Opiskelun ohjaaminen ja kannustaminen sekä itsearvioinnin taitojen kehittäminen toteutuvat formatiivisen arvioinnin avulla. Summatiivisesti arvioidaan sitä, miten opiskelija on saavuttanut eri opintokokonaisuuksille asetetut tavoitteet.

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita. Oppilaitoksessa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät arviointikulttuurissa. Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytänteissä huomioon siten, että oppilaalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoihin tapoihin osoittaa osaamisensa. Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso opetuskielessä. Vaikeasti vammaisille järjestettävässä koulutuksessa oppimisen ja osaamisen arviointi tehdään suhteessa opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määriteltuihin tavoitteisiin.

Formatiivinen arviointi

Formatiivisen arvioinnin tehtävänä on ohjata opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Formatiivinen arviointi auttaa opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään opintokokonaisuuksille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiivinen arviointi on opettajan ja opiskelijan välistä vuorovaikutusta ja palautetta, joka auttaa opiskelijaa ymmärtämään opintokokonaisuuksien tavoitteet, hahmottamaan oma edistymisensä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä sitä, miten voi parantaa suoriutumistaan suhteessa tavoitteisiin ja arviointikriteereihin.

Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia. Opiskelijat harjoittelevat opettajan ohjaamana itsearvioinnin ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia.

Summatiivinen arviointi

Summatiivisen arvioinnin tehtävänä on kuvata, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opetussuunnitelmassa opintokokonaisuuksille asetetut tavoitteet. Summatiivinen arviointi tehdään vähintään koulutuksen päättyessä. Opiskelijalle ja alaikäisen opiskelijan huoltajalle annetaan kuitenkin myös lukuvuoden aikana tietoa opiskelijan opintojen edistymisestä ja työskentelystä.

Summatiivinen arviointi tehdään suhteessa näissä opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin.

Summatiivisen arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Opettajan tulee dokumentoida arvioinnit niistä näytöistä, jotka vaikuttavat opiskelijan summatiiviseen arviointiin.

Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

- Arviointi on yhdenvertaista ja perustuu opiskelijoiden yhdenvertaiseen kohteluun.
- Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta. Tämä edellyttää vuorovaikutusta opettajan ja opiskelijan välillä sekä palautteen antamista tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Arvioinnin toteuttamiseen liittyy opiskelijoiden osallisuuden mahdollistaminen, vahvuuksien tunnistaminen ja kannustaminen.
- Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista. Arviointikäytännöt suunnitellaan johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi ja samalla varmistetaan arviointiperiaatteiden yhtenäisyys oppilaitoksessa. Arviointia toteutetaan sekä lukuvuoden aikana että sen päättyessä. Arvioinnin tulee kohdistua vain siihen, mitä paikallisessa opetussuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi. Opettaja toteuttaa arvioinnin näyttöihin perustuen.
- Opiskelijoiden suorituksia ei verrata toisiinsa.
- Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.
- Arviointi on monipuolista. Monipuolinen arviointi perustuu eri menetelmin kerättyihin näyttöihin. Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelijoille tulee tarjota mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan ja osaamistaan eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin.
- Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnissa käytetään näissä opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä, opintokokonaisuuksien tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä. Arviointikriteerit on laadittu eri opintokokonaisuuksille.

Arvioinnin avulla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti. Arviointi toimii myös tärkeänä välineenä mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamisessa. Opettajien yhteistyö oppilaitosyhteisössä on välttämätöntä arvioinnin johdonmukaisuuden toteutumiseksi.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet. Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytänteissä huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa. Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten opiskelijoiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon opiskelijan kielitaidon taso opetuskielessä sekä arvioinnin kohteena olevan opintokokonaisuuden tiedonalan kielessä.

Todistukset

Koulutukseen osallistumisesta opiskelijalle annetaan todistus. Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusten liitteistä. Kansanopiston ylläpitäjän tulee antaa opiskelijan pyynnöstä todistus suoritetuista opinnoista, jos opiskelija eroaa tai keskeyttää koulutuksen suorittamisen. Opiskelijan osaamista arvioidaan vertaamalla sitä opetussuunnitelman perusteissa määrättyyn osaamiseen. Arvioinnin tulee kattaa kaikki suoritettavan opetussuunnitelman perusteiden mukaiset vaatimukset ja tavoitteet. Opiskelijalle on annettava mahdollisuus itsearviointiin. Itsearviointi ei vaikuta osaamisen arviointiin. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Kansanopiston ylläpitäjän tulee järjestää mahdollisuus osaamisen uusimiseen, jos opiskelijan osaamisen arviointi on hylätty. [1]

Todistukseen merkitään

- todistuksen nimi;
- koulutuksen ylläpitäjän ja oppilaitoksen nimi;
- oppilaitoksen opetuskieli;
- opiskelijan koko nimi ja henkilötunnus;
- todistuksen antamispäivä;
- rehtorin allekirjoitus;
- yhteisten opintokokonaisuuksien ja valinnaisten opintojen arviointi asteikolla hyväksytty/hylätty;
- opintojen laajuus yhteisissä sekä valinnaisissa opintokokonaisuuksissa opintopisteinä;
- maininta siitä, että todistus on näiden Opetushallituksen 8.1.2021 hyväksymien opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

Jos opiskelija on suorittanut kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen aikana perusopetuksen opintoja, voi opiskelija saada hyväksytyistä perusopetuksen opinnoista todistuksen osallistumalla perusopetuslaissa (38 §) tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa perusopetuksen oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä. Perusopetuksen opintojen suorittamistavoista kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen aikana päätetään opetussuunnitelmassa. Perusopetuksen opintojen suorittamista varten kansanopiston ylläpitäjän tulee sopia perusopetuksen järjestäjän kanssa, miten opiskelijat voivat halutessaan suorittaa perusopetuksen opintoja, millaisia opetusjärjestelyjä se edellyttää ja miten erityinen tutkinto järjestetään.

[1] [Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 25 g §.](#)

Paikallisesti päätettävät asiat

Näissä opetussuunnitelman perusteissa määritellyt arvioinnin linjaukset siirretään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi. Lisäksi oppilaitoksen ylläpitäjä täsmentää paikallisessa opetussuunnitelmassa seuraavat asiat:

- mitkä ovat huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön muodot arvioinnin osalta,
- mitkä ovat arvioinnista tiedottamisen muodot,
- mitkä ovat perusopetuksen opintojen suorittamistavat.

Reisjärven kristillisessä opistossa linjanohjaajat ja kuraattorit ja muut opettajat käyvät keskusteluja opiskelijan opintojen etenemisestä huoltajien kanssa tarpeen mukaan- Huoltajilla on mahdollisuus seurata opiskelijan opintoja, koenumeroita ja jaksoarviointia Wilman kautta. Arviointikriteerit esitellään opiskelijoille jokaisen oppiaineen osalta. Mikäli opiskelija ei suoriudu opinnoistaan riittävällä tavalla, opettaja on hyvissä ajoin yhteydessä opiskelijaan ja huoltajiin. Opiskelijalle järjestetään mahdollisuus osaamisen osoittamisen uusimiseen. Opiskelijat saavat kaksi kertaa vuodessa jaksopalautteen, jossa he saavat sanallista palautetta opinnoistaan ja vahvuuksistaan. Jaksopalautteeseen kuuluu myös opiskelijoiden itsearviointi. Kansanopistovuoden aikana opiskelijat voivat korottaa peruskoulun arvosanoja englannissa, matematiikassa, uskonnossa ja muissa oppiaineissa tarpeen mukaan. Reisjärven kr. opistolla on voimassa oleva perusopetuslupa. Peruskoulun arvosanojen korotussuoritukset arvioidaan peruskoulun arviointikriteerien mukaan, ja lukion kurssien oppimääriä vastaavien opintojen osalta arviointi toteutetaan lukion arviointikriteerien mukaan. Näiden kurssien osalta opiskelijat saavat erilliset todistukset kansanopistotodistuksen lisäksi.